

8163

89

8163

Музыка моя III. 4. N. 30. 25.

Библиограф.

Et adnot. in
 Excerpta ~~ex~~ Comment. in
 Logica Acceronianor.

Mr. T. Bacon ad C. Leb. J. C. L. in Logica
 in eadem

Severini Procellii Comment. libri VIII.

Joan. Viforini Comment. libri III.

Procellii Leonis Innotat.

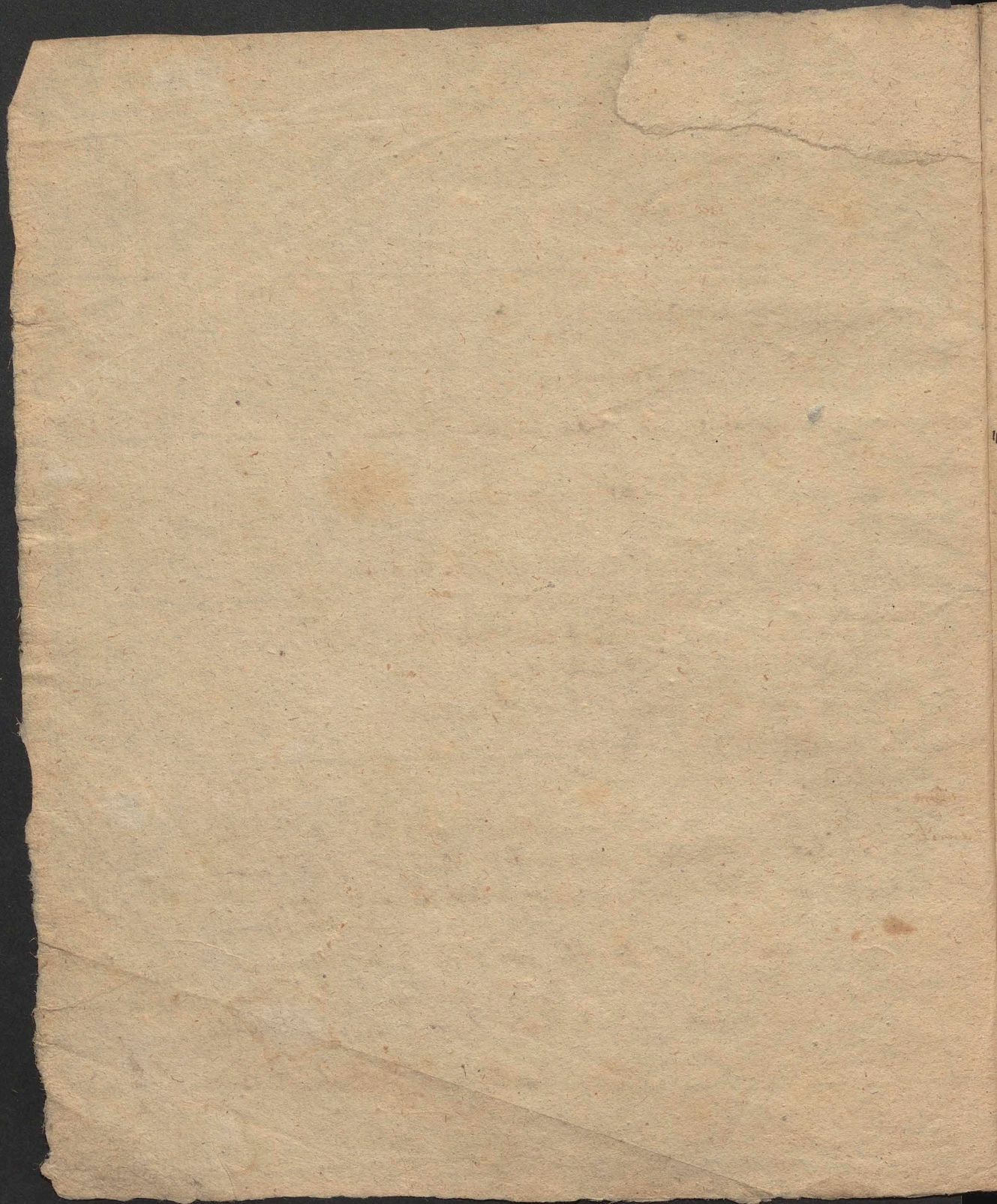
Ch. Heyendorphi Scholia

Antonii Goveani Comment.

Quibus iam quales alium editionem auspici Comment. in eadem Auth.
 cum adnotat. quibusd. Vbi Amerpaulini Parisiis apud Tomam
 Michadam sub Bibliis aureis e regione collegii Remensis 1557.

Specimen Inaugurale exhibens Interpretationem
 Juris puid. Sullii in Logica excerptis — auctore
 Francisco Godardo van Lynden Leovander Lipsio.

Lugdani Batavorum apud Haak et Socios
 1705.

pos, in manum convenire, quanquam nobis haud leve pondus inesse videtur
sententiae Schullingii (ad l. v.) hanc locutionem non Liponiano, sed ipsi
Rojiniano adscribendam existimantibus. p. 27. 199.

Atque, hac ratione hoc loco explicato, invidimus postea in Grotiani Observat.
(lib. I. c. 21.) cui doctissimo viro plane aliud visum est. Nam legare ab aliquo
ita accipit, ut haecdem aliquem intelligat, adeoque legatum illum, non ex heredita-
dijs esse detrahi velit, sed ex ejus duntaxat parte, qui nominatus est. Itaque ipse
ipse haudquaquam vir testator fuisse videtur, sed unus ex heredibus institutis: et
Labia non testatoris, uxoris, sed heredis. Atque tale ponit exemplum. Valerius
heres meus uxori suae, si materfamilias ejus sit, centum dato. — cumque
locutionem quae J. l. d. uti sitissimam esse, contendit. — Nos vero licet
adferamus Grotiano, quod J. l. d. ita nunquam hanc locutionem
occurrere, tamen haud veremus, a summo Jurisconsulto hoc quidem loco
differtur, nosstramque illam interpretationem veram pronuncians. Nam,
primum nemo facile negaverit, Accionem tunc obsequi fuisse locutionem;
si quidem nostra interpretatio et simplicior et naturali rationi omnino
est congruentior. Dein, ipsa verba, si ea uxoris materfamilias esset, adeoq;
in manum convenisset, nobis luculenter fassent. Nam, primum nemo faci-
le negaverit, si prouti supra demonstravimus, tales quidem uxores marito filia-
familias erant loco, nihilque habebant proprium, nisi senae forte peculium.
Adqui, si nunc ipse maritus suae uxori legatum praestare deberet, sibi ipse
quodammodo praestaret, quod quidem a ratione alienum esse, res ipsa clamat.
(p. 28. 199.)

Caput II^{du} de Divortio

Cap. 4. §. 19. §. 20.

Quod Pauli Fragmentum fuisse lib. II. Tit. de Dotib. Jurispr. Anteyss. p. 224. haud
parum est ex Zwëthio ad h. l. Topicum

Caput III. De Testamentariis similibusque Quæstionib.

C. III. §. 13. Cap. III. §. 16. IV. §. 29. X. §. 44.

Not. pecunia omnes res comprehendit l. 2. §. 1. C. Conspic. pecun. Augustinus

de Doctr. Chiff. Cap. 6. Tom. 11. Opp. p. 345. De pecunia fense p[er] ditioni
l. 5. V. P. §. 2. G[ra]ff. App[ar]t. l. 19. pr. D. de Auro Arg. legato etc. l. 7. §. 3. D.
L. C. Maced. l. 1. D. Condit. D. l. 1. l. 25. §. 6. D. Locat. Lond. l. 95. D.
Legat. 11. Donatus in Laurent Phorm. II. 3. v. 26. in primis l. 22. V. P. l. 176.
ibid. p. 54 laq.

Sub argento omni legato, pecuniam numeratam non contineri, manife-
stum est. l. 27. §. 1. D. l. 19. pr. D. de Auro et Argenteo legato. Aliud dicendum
si aurum vel argentum signatum legatum est. l. 27. §. 4. de Auro et Arg. legato.
ubi tamen non est, vocabulo argenti et pecuniam numeratam con-
tineri. Ita enim Laurent in Obs. V. 6. v. 1. I. 1. v. 4. Plant in P[ar]t. 11. c. v. 1.
Quamvis censemus, etate Cicero, vocabulum argenti latius fuisse sensu
adhibendum, quam postea Rapporia Pandenique Obs. invaluit. Nam et Alp.
lege ut. aut puto, et, nisi evidentes contra fuisse legatorem, appareat. Nobis
cum fuit et Bern. Waldheuz Miscellaneas. ad quos pertinet. l. 1. c. 3. qui
hanc antoniam ita dissolvendam censet, ut Cicero ad verbi significatio-
nem repperit, Alpiamus vero secundum mentem Dependi locutus sit, idque
eo magis, quod in jure sit frequentissimum, ut in alleis voluntatibus
aliud secundum verba, aliud secundum mentem legatorum. l. 3. §. 9. D.
de Adm. legat. p. 55. 199.

Non p[er] uxori vis legavit omne argentum, est Alp. l. 27. §. 2. D. de Auro et Argenteo
legato. l. 7. cod. Idem si dixam aurum suum legare, intelligendum omne
se legasse. l. 3. de Auro et Arg. legato. l. 7. D. de Licitis vino et oleo etc. l. 25.
§. 6. D. de Auro et Arg. legat. l. 4. §. 2. D. de peno legato. l. 22. §. 4. D. de Auro
et Arg. legato. p. 62. 199.

ut Crossus ad hunc locum Cicero, quem in eum tantum finem, adhibeat, ut
exempla e similitudine ducta comendet; neque is omnino ullam quic-
quidam, nullo aliam minus, debilitationem aliquam habere videtur, de
eo verbum addere, et longum et superfluum est.

Capit. 11. de Alp.

Cap. 11. §. 15. Cap. cod. §. 17. IV. §. 21.
dormus tamen quid significare videtur. adeo vero conlaria, in quibus sunt and

3
A cubilia. Paulus Capia III. 5. v. 31. Iudomus Orig. XV. 3. Panetii
Minerva de Ulpis. IV. 4. sed postea haec distinctio omittitur. quapropter
si cui ususque domus relictae est, datus quoque adium l. 7. §. 1. D. de Uspis.
l. 12. §. ult. D. act. Empti. p. 67. 199.

Fructuarium onera rei fructuarie sustinere debet l. un. §. 4. C. Cadring. Lib. Orig.
legis 10. D. R. J. l. 49. D. de Uspis. l. 7. §. 2. D. cod. l. 7. C. cod. (p. 69.)

ad hoc collatas fructuarium vel heres respectu non coguntur l. 7. §. 2. l. 65.
§. 1. Anno impio. l. 13. §. 1. de Servit. l. 7. §. 2. Uspis. Paul. Cent. III. 68. §. 1.
l. 5. §. 2. quibus modis Uspis. vel Uspis. amit. l. 16. §. 1. C. de Uspis. l. 2. D.
cod. Nam Uspis. non datur totius rei sed speciei l. 24. §. 2. D. de Uspis. l. 5.
§. 2. D. quibus modis Uspis. Idem de Servis intelligendum, qui pro rebus
habentur Arist. Polit. I. 3. l. 2. l. 27. D. ad L. A. l. 74. §. 1. Adil. edit.
l. 3. D. de Quiritat. in L. A. si Famil. part. fuisse dicitur. p. 70. 199.

Ex C. III. §. 17. Cicero. Topicos. nullam distinctionem temere Cicero inter
Uspis. et quasi Uspis. fuisse adnotat. Natura non pedibus duo
contraria in eodem obiecto l. 2. D. Uspis. ear. rerum que Uspis. consum. §. 2.
Uspis. Uspis. Itaque vero latrum Uspis. tempore liberis Reipubl. Uspis. sunt
Romani. Postea cum principis planta pro legibus videntur l. 1. D. de Uspis. Minusquam
que factum est ut d. C. concedatur, de Uspis. rerum earum, que Uspis. consumen-
tur vel minuuntur: cuius rei pleni sunt libri Iuris nostri. Arbitratur M. D. D.
sub Augustis vel Tib. conditum fuisse l. 5. §. 1. l. 3. D. Uspis. ear. rer. que ab.

Nam altera lege Interpres d. C. Marcius Tabian. dicitur in altera Nerva
et Capis, qui sub Tib. floruerit l. 2. §. 47. C. J. Phulling ad Ulp. XXIV. §. 27.
Verba d. C. non expectant, sententia vero ipsa ex l. 1. D. de Uspis. ear. rer.
l. 2. de Uspis. et Uspis. legato. l. 69. ad L. Falid. p. 74. 199.

Quidam jam, an quasi Uspis. ipsis Penaf. Conf. Debeat ut valis, an
vero Prudent. interpretat. Annuit huic opin. l. 2. D. de Uspis. ear.
rer. sed Alpinus contra diversis verbis loquitur l. 11. D. de Uspis. ear.
rer. Quapropter. duo d. C. fuisse capita apparet l. 1. D. de Uspis. et
Uspis. legato.

ad C. 2. §. 2. Cic. Top. c. l. 19. D. quib. modis usuris vel usuz amitt.
l. 3. §. 2. C. de usur.

Capit. V. de Juris. prud. resp. et arb.

Cap. III. §. 12. IV. §. 22. §. 23. §. 24. XI. §. 38. 39. X. §. 42

Primum de Cap. IV. §. 22. legendum. Quod sit pater de Accionibus Clavis
ad. Ernespi l. v. Quies Licetum erat parietem parietem adiu gressu sum
do de vauis cavellatus l. 27. §. 10. D. ad l. A. Ad reliqua c. l. 15.
§. 2. §. 5. D. vauis in pto. l. 18. §. 1. l. 29. l. 40. D. eod. l. 24. §. 2. 179.
l. 43. D. eod. Paulus V. q. §. 1. 2. c. tto mani Obsen. I. 24. p. 286. 179.

Deinde Cap. IV. §. 23. X. §. 42. De Arbitrio l. 43. §. 2. D. de fidei comm.
libert. l. 7. D. fin. Regum. Terentio Heaton III. l. 93. Puelon. Otho
C. 4. Cic. de Off. I. 10. Val. Max. VII. 3. Cicero de Legg. I. 21. Bueilling
ad l. l. Arbitrii Tit. respondet. pnt, qui finalia litigia discernunt,
ut, quum oportet de tempore contentio, cor. de i. n. alior. arbit. c. Wood
in Contract ad Tit. D. fin. respondet. arbitr. adigez Tappuz adigez
Pare cogit. c. Turneb. advers. lib. XV. 22. Cicero Off. III. 17. pro Roscio
Comedo c. 4. p. 89. 179. Similes arbitri et in aqua novantiz judicio
l. 24. pr. D. de aqua et aqua pl. arv. l. 1. §. 7. l. 2. §. 9. D. eod. Tappuz in
arbit. inquisit. esse conclusio Cicero pro Murena c. 10. In pnt. arbas, quum
arbitrium sumas hanc neff. cum adez certe sine differmi nentur. l. 2.
l. 4. §. 10. D. fin. respondet. Nam licet actio doring pnt. tandem am-
petit §. 20. Jus. de act. de arbitrio ipsa c. l. 1. §. 1. D. de aqua et aqua
pluv. l. 1. §. 17. ibid. §. 19. et 20. D. ibid. c. l. 1. D. de aqua quodlib. et
offina ibique §. 15. 16. 17. 18. 23. 29.

Alto Cap. IV. §. 24. de pignoriis et pntationib. l. 3. §. 5. 6. D. Ali
pnt. l. 24. §. 1. D. V. l. 2. D. Servit. Prud. Urb. de pntationib. pnt.
c. J. pnt. Orig. XV. 3.

Primum Cap. XI. §. 38. 39. quid sit aqua plus. l. 1. §. 1. D. de aqua et
aqua plus. Tuvakin de Limit. agror. p. 47. Cicero pro Murena c. 9. c.
l. 1. §. 1. D. de Fonte l. 11. D. quid vi aut clam. aqua pluvia nring

vomus to sum quo pignoriis

ex opere manu facto l. l. §. 1. l. 11. §. 6. §. 8. de aqua et aqua pluvi.
l. l. §. 1. l. 14. §. 1. §. 1. §. 1. ibid.

Cap. VII.

de Quæstionibus. Miscell. Jurid.

§. 1.

General. quædam de Jure Naturæ et Civili.

Cap. II. §. 9. V. §. 24. VIII. §. 31. XXI. §. 52.

Equus apud Ciceronem l. l. idem est quod per seu equale Tacito in
Augusto v. 79. heque equitales tempore significat æquanimitaliter quare
Seneca (ep. 30. cf. Dionys. l. v.) prima pars equit. inquit est æqua-
litas. Jus civile definit Cælius l. l. §. 1. et §. Accursius definit
Jus civile operibus et in l. 6. §. de just. et jur. cf. Gaius Inst. lib. I
Tit. 1. (MS. Paulus Sententiam, l. c. habuisse vim legum, reputavit de
ger. Offens. Jus civile. c. 3.) Quales species juris sui præ leges dicantur
cf. §. 2. §. de j. n. et g. nos quæque species juris civilis l. 32. §. 1.
§. de leg. §. 9. §. de j. n. et g. et Civ. cf. l. 13. C. de sent. et judicior.
ubi tractatur dequit. et Res jud. de morem non reformi. impedendo
quod l. 37. de leg. §.

Sub voce agnitionis et actionis intelligit nosper, quod nos agnitionem
theoreticam et Pract. dicimus. hoc de e de leg. §. 1. 6. 10.

§. 2.

Jure Commercii. et Adquirendo Domin.

Cap. V. §. 24. VIII. §. 37. XI. §. 45.

de rebus mancipi et nec mancipi v. Reyherchaeck in Opusculis variis
Argum. Pars I. p. 105. 199. Contrahi de rebus mancipi et nec mancipi
et. diff. Helmsperck 1739. Meerman Diss. B. 1741. de Brizinger
man. et nec mancip. Hornel in Opuscul. Jur. universi ed. C. G. Hoffm.
Pars I. p. 443. 199.

mittum est alienatum quia non est abalienatum. Wiffenbach in Viridii

Theop. de tributo Diff. III. §. 9. p. 589.
 inter quos ea jusq. Gaius Jus. lib. 1. tit. 6. §. 3. Ulp. frag. XIX. §. 4.
 Schelling ad h. l. Varro R. N. III. 46.
 in unq. eff. Jus. II. tit. 1. Gaii (Jus. pr. ante Jus.) de fin. pluri trad.
 Jus. 40. R. D. Theophil. ad h. l. ὁ δὲ κῆρ τῶν ὀφθῶν καὶ τῶν ἐστὶ καὶ
 ὁ τῶν τῶν δὲ τῶν καὶ τῶν ἐστὶ τῶν τῶν; ἢ ἀπὸ χρεῖος εἰς χρεῖος
 μεταστροφῆς, ἐκ τῶν ἀλλοτῶν καὶ ἀπερίεργον καὶ ἐπιβλῆν τῶν προῶν
 ἢ ἐκ τῶν ἐστὶν ὅτι οὗτω τῶν ὀφθῶν ὀφθῶν, ἢ τὸ βῆμα τῶν ὀφθῶν
 τὰ δὲ τῶν τῶν τῶν τῶν ἀλλοτῶν μεταστροφῆς εἰς ἑσῶν. cf.
 de Credit Naturali Cujacius Observat XI. 19. Panti Rensens IV. §. v.
 85.

De redu Schelling (ad Paulum II. 17. §. 3.) p. 297. Trebell. de Test.
 fact. c. 3. §. 9. p. 66. 199. Meerman l. c. p. 104. ad
 ad lex. mod. dom. acquir. statat Ulp. XIX. §. 2. §. 2. ult. J. de Test.
 Theophil. Varro R. N. II. 10. l. 32. pr. D. de usurp. et usuc. l. 57.
 D. de Turbo l. 20. Codd. de Panti Rensens VIII. c. 38. et ad §. 40.
 Jus. R. D.
Donatio (C. VIII. §. 37.) comprehendit donans et donus l. 1. D. de donat.
 quod sit donat l. 27. l. 19. §. 2. D. donat. l. 10. C. cod. l. 35. §. 1. de
 M. Cass. donat. l. 23. D. donat. inter V. et U. l. 2. l. 12. l. 22. D. lib. p.

§. 3.

De Jure Civitatis et Patronat.

Cap. II. §. 10. ~~et~~ P. neque causa est. — Cum lex Alia. C. VI. §. 29.
 agit primum de titulo libertatis Tit. I. Ulp. sique Schelling Cap. Jus. I. 1. §. 1.
 ibique Schelling. Utam ejus modi servus, statim ac casus est, an vero semum jus
 huiusmodi conditum liber fieret. Cicero de orat. lib. I. 40. Cujacius Observ. XVII. 20.
 existimat, idem, quo quis liberatus est inter cives Romanos, retrohelli ad diem,
 quo quis casus est manu missionis causa. Cujus rei heri adfert argumentum:
 in Fragmento velius J. C. (p. 205. 199. Schelling Jus. pr.) quam Cujacius

omnes totum que propriam

5
lupinum esse credit, "omnia que esse apertes, lupis confirmantur." Alibi,
inquit, Lupinus, que confirmantur retro habentur. l. 40. d. de Mortis causa
Donat. l. 25. l. de Donat inter Met. u. Enimvero, ut her iter, in eundem
lupinum non sequatur cuspem, ut si annus esset fenestus, cuius exemplum
est opus Livian. lib. III. 22. Et tunc, ut ratio efficit, que acta erant incen-
su, ad confirmat. lupi penitenti opus fuisse videtur. — Sed ex hac dispa-
sione et penitenti ex loco illo licetiam, quem adhibemus, error natus est Jano
a Cypre (ad §. 1. Just. de Libertat.) opulenti, opus fuisse servo, ut liber
esset fieret, et dominus quingens annis continens, id est, in legro lupino, in
eadem voluntate perseveraret: interea vero ipsum etiam penitenti du-
dum libertatem revocare potuisse. Atque vero unicuique patet, longes
diversum esse questionem, an a tempore cuspis vel lupini seu lupinatio in
omnia confirmantur, que in cuspis erant acta, ab ea questione, an deo
illo quinquennio dominus voluntatem suam revocare queat. — de
fatis juris prudentie in hac res cf. l. 1. 2. C. De his qui in lupo manumitt.
l. 1. C. Theod. de manum. in lupo. Hist. lupo. lib. 1. c. 9. autore Logo-
meno Theophilus ad Tit. de libertat. sub finem.

Cap. II. §. 10. ex Acta Seneca. videtur ex Præclis explicat. Cyprian. Observ.
V. 29. Quod tamen vehementer dubio (quod Chadiat vel Predicatorez leg-
tes ut Cyprian. vult) an vere a Summo vero dicatur. Certe, argumenta
huius conjecturæ falsis prima desperaverim. For cuiusmodi sit, de reliquiis
huius vocis notis cf. Heines ad d. l. Præclis, Voorda Elect. cap. 25.
Cyprian. Observat III. 14. et Gellius XVI. 10. Quin Nil Just. IV. 10. Heines
l. 6. Gronov. de juven. veter. IV. 9. Quod ad locuples v. l. 234. §. 1. V. C.
ex Acta Seneca lata erat tempore Augusti. U. C. 755. Ernesti in Clavi
Aver. p. 6. induenda verba Acta Seneca esse putat. cf. Officium Prælat
ad Hof. J. R. Tom. III. p. 26. p. 80. ibique J. Gulhofred. qui emendat.
huius loci in Notis ad III. Tab. leg. p. 157. proposuit cuiusque adhibere
Gravina. — Sed, non tantum nobis sumimus, ut de sententia Erne-

sciana puniri aulimus. Id unum dicimus argumenta, quae pro-
 fert Ernestus, valde nobis assidue, ob rationes ab ipso allatas. Ernestum
 emendat probat J. van Vassen. Animadversionum Hispaniae Criticar. ad
 Leges Romanas Pauli p. 68. et 69. Neque rationem habendam esse
 correctionis vel Heinrici Biffor J. N. lib. I. c. 9. §. 49. in nota. probantur
 Deulch. Nonisii (Dissert. III. ad Annotaph. Romana cap. 9. p. 427.) vel laudes Can-
 rejeteri Biffor. J. N. lib. I. c. 2. p. 10. Senipe quid a nonnullis hoc Cicerois
 loco legitur Sclia Panitia, id vero perperam videtur, et nulla, quod suam,
 talis lex occidit. Exit item de lege hoc Sclia Panitia Anstzen
 in Dissert. ad l. 2. D. de in jor. voc. p. 219. ad eadem Miscellaneos.

Capitulum primum

De Varii Argumenti Quasitionibus

§. 1. de Tutelis

Cap. VIII. §. 33. XI. §. 46.

ad cap. 9. §. 33. cf. l. 52. C. de Epif. et Cler. Ulp. XI. In dubium quidem de
 Tutelationibus, nulla post Ciceroem mutavit J. Chor. autoritas, qui suis iuris
 Tutelationum addidit aliquod temperamentum ex equo et bono ductum. cf.
 Dyllyus Opuscul. Varii. Heinicianorum. et Biffor de Formulic.

ad cap. 9. §. 46. de Tutela Ulp. XI. pr. Cicero pro Cluena c. 12. Cujus. Biffor.
 XII. 20. Everh. Otto de perpetua foeminar. Tutela. Ceterum, quod speciali
 lege aliquando fuerit concessum, ut mulieres quaedam Tutela liberarentur, alia
 res est. Ea Livid et Octav. Libertas data est, ut dicitur in l. 1. §. 1. de
 Tutela, ut dicitur cap. XLIX. p. 414. Cujus. Biffor. VII. 11. Ad nequiam ipsae mulieres
 admissas obire voluerunt Tutela. de Belandis Virginibus c. 12. Ad nossem locum
 respicit quoque Livid. Just. V. 10. Quapropter videtur orationis auctoritatem
 illud Cicerois apud Liv. 34. 2. Majoris nostri, nullam ne privatam quidem
 rem agere foeminas sine auctoritate voluerunt. Nos vero ipsum audiamus Ulpia-
 num XI. §. 33. Ex quibus J. Chor. verbis apte nobis colligere videtur Tutela
 recte mulieribus potuisse dari; siquidem quaedam sunt nequiae non sine

Civilis sed gentium (l. 17. §. 1. D. de Ben. l. 15. D. de Jurand. et Religat) atque
hinc pertinet Ulp. XI. §. 25. ^{si esse abrogatum} Labeam pignus (ex Juris Romani principis patet
pr. J. Quib. mod. tut. fin. pr. J. de Curat. Nodding ad Tit. D. de Labeis. Mu-
ra habet Cujas Observat. XXII. 20. VII. 11. Observ. Variat. l. 1. 10. II. 10.
Everhard Otto de perpetua pignora. Labeam.

S. 2. De Contractibus et Judiciis Pignori.

Cap. IX. §. 40. X. §. 42. XVII. §. 166. et sine Legum. Tenue quod sepe libe-
rales,

cap. 1. §. 40 Dolus malus C. de Off. III. 14. et Julius Paul. Sent. 1. §. 1. et
l. 1. §. 2. D. de D. Malo l. 7. §. 9. de Pign. Ger. Noodt, de Forma emendandi
Doli mali cap. 2. Cujas ad l. c. Julii Pauli et in Brasiliis ad Tit. de
Dolo malo. Observandum l. c. Ulpianum dicere Labeonem pentionem veram
esse; hoc enim significat Labeonem definitionem hanc falsam esse, falsis
in Labeone, raro veritas accuratiz et justis definit uti volens. Quicquid
ut concludamus videtur et Labeonem Ulp. ea fuisse mens et moneret,
hanc captanda esse verba Labeonem, sed hanc verba accipienda. Gottmann
Observ. I. 19. Paulus ad Tit. D. de Doli. in falsum esse Labeonem definit, pa-
tet quod refutat Stapenius. in Digest. Justin. l. 1. c. 25. in Prolet ad Tit.
de Dolo malo §. 2.

cap. XI. §. 42. hinc pertinet l. 1. pr. D. de Procurat. fiducia est pignus, quod
creditori mancipatus aut in jure ceditur, ea lege, ut soluta ad diem pecunia
emittatur: cum alio pignoris dominum in creditorem non transferat §. 1. §. 2.
Sent. l. 12. pr. D. de Pign. et Hypoth. l. 25. §. 1. D. pign. aut. Officior orig.
V. 25. Ceterum pignus bonis fidei est, ita et fiducia. Quia in re just.
fiducia non occurrunt cum pignus discrimina rerum maner et nec manij.
pignus t. t. C. de Usufr. transform. Adhuc in diu durasse fiduciam
videtur ex lex ult. C. de Pign. Paulus II. 13. §. 1. non de fiducia
sed de lege contr. pignorum agit auctores Schelling ad l. 1. contra Cujas-
cum ad l. c. Eadem ratione que in rem, Commodat. de pign. Pignus
hinc videtur et pro ipsis Contract. et pro alijs, quibus in Convenientibus illi

sed cum in M. Tullii Topica Victorinus rector plurime in differendi arte notidie,
 comenba conscripserit: non me opakiisse melioribus forsitan attentata contingere,
 ni esset aliquis, qui se nosse quoque labore exerceat atque parare potuisset.
 Quatuor voluminibus Victorinus in Topica conscripserit, eorum primo in declarandis
 tantum libri: primisque occupatis. addit etiam si qua in eodem volumine per-
 dicenda fuisse perpendit. — Secundo volumine de iudicandi atque inve-
 niendi dialectica partibus et de locorum atque argumenti definitione pertractat.
 — ~~Ita ita adhibendo quod~~ Tertius vero atque quartus discretio nem loco-
 rum inter se, eorumque exempla multiformiter persequantur: ita ut tertius quidem
 Tulliana sibi de una proponat exempla: quartus vero eodem locos per alios
 versus similitudines monstrat ex Virgiliis vel Terentii iudicis; orationibus Cice-
 re et Calone.

Quarta vero pars reliqua Topicarum fit, ipsius voluminis magnitudo demonstrat,
 quam Victorinus neg attingit, neque attingere potuisset: hoc rebus minimis
 imoratus, nisi opus multa librorum pluraliter dispenderet.

Nec si quis hoc apud Victorinum latius sciret, nos neglectis in legendar-
 his stringat iudicia, nam nec in singulis (ut ille facit) verbis haere volumus,
 et ad ampliora huius operis persequamur.

Ex his etiam que superius dicta sunt, quid differant Topica Cicerois atque Ari-
 stotelis apparuit. Aristoteles namque de maximis propositionibus differt:
 hoc enim locos argumentum esse posuit, ut nos quoque proposuimus.
 Tullius vero locos non maximas propositiones, sed eorum continentes
 differencias, vocat, ac de his docere volentia. p. 11.

erat etiam alia pars altera dispicienda libertatis, que vindicta vocabatur. Vindicta vero, est vir-
 gula quaedam, quam lectus manumittendi poeni capiti imponens, eundem ferum in libertatem
 vindicabat, dicens quaedam verba solemnia: atque ideo illa virgula, vindicta vocabatur.
 Et notatione autem locus vocatus est: quia nomen omnem rem notat atque significat. vindic-
 mus. abat h. l. v. Lynden.

Lex igitur Aelia sanctior affinis vindicem affinis esse debet. Quod idem verum, cum la-
 tina sanctior vindicem velut esse affinis affinis, locupletem velut locupletem. Et igitur
 subiectus quidem terminus est, lex Aelia sanctior vindicem volens affinis affinis, quod
 catus vero, locupletem locupletem, ipsos igitur terminos non potest ad eandem qual-
 itatis adducere. de ipso enim de quibus ambigitur nulla affinis fides potest.
 Quod igitur quid in ipso aliter sit, ac videtur unum eorum terminorum
 esse legem Aeliam sanctior, que affinis affinis vindicem esse decernat, id est
 sed paulo confusius a Cicerone de ea argumentalis maximum praestat errorem. Ita
 enim dici oportuit, Affinis est, qui affinem dat: qui vero affinem dat, locupletem est.
 affinis igitur locupletis est. Lex autem Aelia sanctior affinis affinis est.

vindictam iubet. Loupletem igitur Loupleti vindictam esse prescripsit. Quod si ita
dictum esset, apertius argumentatio fuisset. Quia vero hoc dixit, cum lex Alia
Sancita affixus esse vindictam iubet esse Loupletem Loupleti esse prescripsit
tanquam si diceret, qui affixus est Louplex est. Nisi enim is qui affixus est
casset, non consequitur, ut cum Alia Sancita affixum affixu vindictam esse
prescripsit, Loupletem iubet Loupleti. et argumenti conclusio nem primum posuit.
icit vero probationem. Conclusio namque est, cum lex Alia Sancita affixum
affixu vindictam velit esse, Loupletem iubet Loupleti: atque hanc
probatio seu est, affixum esse Loupletem, ab eis danda nominatum et hanc
includit conclusioni.

Quoniam. Quendam testamentis mulieri argentum omne legaverat: Quisidur an ei etiam
numerata pecunia legata sit. Numerata igitur pecunia, in hac questione subiectum
est, legata vero, predicatum. Conficere igitur in alterutro eorum quendam inuit: ut
eo quod in ipso est, aliquod argumentum equivocum, video subiectum sermone, quod
est numerata pecunia: habere argentum genus, quod videtur appellari esse ad pre-
sentem ad quam referitur. Quod enim ad se invicem referuntur, apperita
sunt, ergo quoniam argentum omne legatum est, et genus speciem propriam
relinquit: necesse est ut numerata quoque pecunia sit legata. Nam cum omne
nomen generis legatum sit, nihil de speciebus videtur exceptum.

De forma generis. Uxoris species sunt duae: una materfam, altera uxor, sed communi generis no-
mine uxores vocantur. Sit vero in saepe ut species ipsam nominibus nuncupentur quibus
et genera. materfam. non poterat, nisi convenisset in manu. haec autem certa erat
species nephisum. Tribus enim modis uxor habebatur: uxor, saepe, coemptio. sed con-
sueverat, haec materfam. vocabantur. Quae autem in manu per coemptio nem
sueverat, haec materfam. vocabantur. Quae vero uxor vel saepe, minime. Uxor
ita: an sibi mulier materfam. esse vellet. Illa respondebat, vellet. Item mulier in
terrogabat, an uxor sibi mulier materfam. esse vellet. Illa respondebat, vellet. Itaque
mulier, uxor conveniebat in manu. et vocabantur haec materfam. per coemptio nem.
et erat mulier materfam. uxor vero filia. Quam salentidatem in uxor in specie
his utriusque exponit.

De differentia. Primum — differet, argentum in arca positum sit, an in nominibus
debeat. Nam quae posita in arca pecunia est, uxor est propria: in nominibus vero de-
bita, non est propria. nam quod mutuum datur, ex meo fit aut pecunia, atque ideo non
regitur eandem ipsam pecuniam debitor respiciere creditori, sed aliam causam. In arca
vero posita pecunia et in nominibus debita: non sunt argenti vel pecuniae species
sed differentiae.

De fine in se contraria. Contrario igitur similes argumentum, hoc modo, utinam his
quae nobis utentibus permanent, his vero abstinemus, quae nobis abstinentibus permanent. ergo
cum permanentes ac perse contraria sunt, utique quaeque atque abusus contraria necesse est
indicantur, quod si contra quidem abstinendo permanent, colla autem vincunt atque
obscure abstinendo consumuntur: aliam quidem rem utriusque esse potest.

penus seu non potest usus esse, sed potius abusus. Ergo cum vir uxori usus
fidei bonorum legavit: non potuit legare uxori, quod est abusus est
vini abusus vini abque olei. vinum igitur abque oleum ad usus fidei
mulieris non potest pertinere.

Ab adiunctis. Cognitio deni nulla est prioris status permutatio. Et multis fieri modis solet,
vel maxima, vel media, vel minima. Maxima est, cum et liberorum et civitas amitti-
tus, ut de iudicis. Media vero, in qua civitas amittitur, et ceterum liberorum, ut
Latinas colonias transmigratio. Minima cum nec civitas, nec liberorum amitti-
tur, sed status prioris qualitas immittitur, velut adoptio: aut quibuslibet aliis
modis prior status, relicta civitate, potest immutari. Mulieres vero antiquo iure
soluta perpetua continentur. Residebant vero a tutoris potestate, que in manum
viri convenisset: itaque fiebat eis prioris status permutatio: et erat capite
deni nulla, que viri convenisset in manum. Quaedam igitur que se nunquam
capite deni nescit, id est, que in manum viri minime convenisset: si non
tutoris auctoritate testamentum fecit, Quodvis an secundum eius tabulas, ex
edicto Pretoris debeat dari possessio. Sic subiectus quidem terminus, mulieris nun-
quam capite deni nulla tabula, iudicatus vero, possessionis causa. Similiter
ergo ab adiunctis argumentum, hoc modo, Nam si secundum mulieris tabulas nun-
quam capite deni nulla possessio datur: nihil cause est cur non secundum pueri-
lorum quoque et parvorum tabulas, ex edicto Pretoris poss. datur. Quodvis effi-
cere potest, ne secundum mulieris nunquam capite deni nulla tabulas pos-
sio deperatur? id scilicet, quod cur que testamentum conficiat, sui non fue-
rit iuris. quod idem de pueris et de parvis dicitur potest.

Ab antecedent. Civitatis Romane iure liberi retinentur, in partem arbitrio, usque
dum de iure manipulari salvantur. Ergo si quando divorcium intercessisset ul-
tra mulieris, parte quadam dote pro liberorum numero multiplicabatur. De qua re Pau-
lus iussit. libri undecimo titulo, De dotalibus, ita differunt. Si divorcium est mali-
monii, et hoc sine culpa mulieris factum est, dos integra restat: quod si
culpa mulieris factum est divorcium, in singulis liberis sexta pars dotis a
marito ceterum, usque ad mediam partem dimittatur dotis. Quare quoniam
quod ex dote acquiritur, liberorum est, qui liberi in parte potestati sunt; id
quod virum necesse est permanere. Sic subiectum quidem est, partem divorcium
a muliere nuntiatum. iudicatum vero, quod virum sextam partem dotis post di-
vortium permansit.

De conjugat. Iam autem omnia. erat concubium iuris cum Romanis: nec erant
nuptie iure contracte, que non aut inter civem Romanum civemque Romanam rubean-
tur: aut cui princeps populus se civitatem, vel concubium permisisset, ex fidei modo, ut in
potestatem parvulum liberi redigerentur. Quod quoque videndum, quod ex un pari ma-
trimonio suscepti non partem sed matrem sequuntur. Ergo quodam Romano vel
cum Latino vel cum peregrino, vel cum servo, cum quo concubium, non erat, nuptie
fuit: dotem contrahit, partemque inter eos divorcio, interducat, an nuptie mulieris

cum eo cum quo connubii ius non erat, apud virum dotis pars post divortium
debeat permanere. — Concludatur argumentatio, quoniam non permisso con-
tra, nihil pro liberis dotis nomine manere debet, quando quidem non patet
filii, sed matrem sequitur.

Damni infecti Damni infecti promissio est, quibus quis promittit, si quod damnum
eius opera contingit, sua reparatione esse pensandum. Jus autem est pariter communi
pariter alium vel fornicatori, sed est arcem habitantem vel dicendum continuumque
conjugare. — pariter fornicator, id est arcem habitans vel signinam fabricam possi-
dens. — fornicator pariter non est natura est ut suspendi queat. —
in manum Omnia verbi dotis nomine fieri, quaeunque mulieris fuerit. Egra igitur in
manus conventio omnia quae mulieris fuerit viri fuerit dotis nomine, non procedenti
tempore, sed statim propria vi naturali. Nam ut in manum quoque convenit, magis
epus bona dotis nomine virum sequuntur.

quid valeat in manibus dr. Regi fines diantur, quibus unusquisque ager propriis finibus terminis
natus, sicut vero aquam qui eam, qui eam per sua spatia manere non patitur. Rationem
igitur argumentum sit. Quoniam plus est regi fines, minus vero avari aquam: si in
viri lake fines non sequitur, quid maius est, ne id quidem quid minus est fiet, ut aqua
viri lake creatus.

De paribus dr. plurimarum igitur rerum usus annuus est, ut si quis eis anno continue
pueit usus, id sit na ius auctoritate possideat, velut rem mobilem. Tandem vero usus
biennii temporis spatia continentur. De arboribus in lege nihil scriptum est, dicitur eis
usus adium, an biennio cogitur? Faciemus a paribus argumentationem: et quoniam
inobisium aqua possessio est, arbor vero imobisium sunt, ut biennio pendus usufructus, in
etiam oportet arbor usufructu biennio possidentem: equidem enim paribus in rebus
iura deserviat.

ut si ita responderet Solum ambidus arborum est, quantum soli arborum ambidus laedit. Cui
la igitur dicit id esse ambidus arborum solum, quod se huius diffinitione legatur. Manifestum est
cum tecta latius fundi, nec pariter adaequari, ut soli arborum longius cadat. Ad huc
cum ita sint, quidem pariter communem tenere nitentur, quidam an sit aliquid eius lega-
ri. Respondeo, inquit, C. Trebali, id ius esse tegendi pariter communis, ut in eius qui lega-
tium quodlibet lectum spili arbori aqua fundatur. alias non est ius, ut legat quis pariter
tem, spili arbori in vicini tecta defluente. Haec enim spili arbori peritula nova, nisi confidit
de vicino, nihil ius habet. — Jus est igitur pariter communis, quia intra ambidus
tum adhuc pariter arborum legit. Sed hoc ut in suum tectum aqua defluat, nec vicin
nova noceat peritule.

his igitur v. l. com. in rub. v. l. p. i. p. l. m.
que tunc demonstretur non possunt Homines quoque qui in eadem gentilitate sunt, corpora
sunt. Ita vero gentilitas, id est communis nominis liberorum fuerit, ut si pro num, p. l. m.
vorum et Pentorum, certe in corpore est: sed quidam eorum rerum incorporabilis animi
cepit est atque intelligenda, quam notionem vocavit.
de igitur est quam populus centurialis comitibus fecit. Penitus l. sunt, quae fuerint
senatus auctoritate secretis. Res iudicatae sunt, quae inter eos qui super aliqua re

sententia iudicium fuerint confidende: quarum exempla capere quoque iudicantur. ius p-
ntorum auctoritas est, eorum qui ex iudicium labulis, vel ex edictis magistratum
 sunt ius civile inter pretati sunt, probate civium iudicis creditaque sententia. Draco
 magister iurum sunt, quae probatae urbani vel peregrini, vel adiles civibus iura dixerunt.
 illos est quod in civitate solitum est fieri. Aequitas est, quod naturalis ratio persuasit.

Abalienatio Nam iure civili fieri aliquid non inter alios, nisi inter cives Romanos, po-
 test: quorum est etiam ius civile, quod XII. Tab. continetur. Omnes vero res quae ab alie-
 nari possunt, id est quae a nostris ad alterius transire dominium possunt, mani-
 pulario dicitur. Maniji res veteres appellabantur, quae ita abalienabantur, ut ea ab alie-
 natio per quamdam nexum fieret solennitatem. Nexus vero est quaedam iuris solen-
 nitas, quae fiebat eo modo quo in Iustit. Cajus exponit. Eiusdem autem Cajus libro
 I. Iustit. de nexu faciendis, haec verba sunt: Est autem mancipatio, ut et supra
 quoque indicavimus, imaginaria quaedam venditio, quod ipsum ius proprium Rom.
 est iurum, eaque res ita apertis, adhibitis non minus quam quing. sepius civibus
 Rom. pubertibus: et pubertat alio ejusdem conditionis qui libram aream teneat,
 qui appellatur libri pens. id est mancipium auget, et tenens ita dicit, Hunc ego
libram. Deinde ore percutit libram, idque et dat ei a quo mancipium auget,
 quasi pueri loco. Deinde, igitur ex lege XII. Tab. aliter, nisi per hanc solenni-
 tatem, ab alienari non poterant. Ius iuris autem veteres res, res maniji voca-
 bantur. Eodem vero etiam in iure cedebantur. Cessio vero talis fiebat modo
 ut secundo commentario idem Cajus exponit: In iure autem cessio fit hoc modo. Apud
 magistratum populi Romo vel apud praetorem vel apud praesidem provinciae, is cui
 res in iure ceditur, rem tenens ita vindicat, Hunc ego hominem ex iure Quiritium
 meum esse aio. Deinde postquam hoc vindicasset, praetor in tergo eum qui cedit, an-
 tidque legis actio vocabatur. Res igitur quae maniji sunt, aut nexu, ut dictum
 est, abalienabantur, aut iure cessione. Haec autem solennitates quaedam esse iuris
 habe interpositas traditur, ab alienari non poterant, nisi ab eo cui traditur, usura-

Sunt et alia Hunc locum Victorinus ante voluminis praes aggressus exponere,
 et omnes definiendum differentias enumerans, nullas in se putat, quae definiendo
 res esse ab omnibus reclamantes.

Sed ego Pullius petit, atque, se non aliter ab exemplis notis iuris Trebatii respondere, quae si
 necessitas cogat.

ut si partium. Itaque si tale est quod dividitur, habetque sunt partes quae ad divisionem sumis,
 quae non in difficilius intelligenda comprehendat: videndum erit, si quid omnibus, velut
 si luteae partium. Partela quippe quatuor fere modis est, aut enim comparata luteae
 gradus, aut partonatus iure dependens, aut seipsum partem luteae eligens, aut urbani iuris
 iuris dictione formatur. et sunt partium plures, sed nunc ipse sufficiunt. Sic igitur et
 partem partem et partem comprehendit. Ad si stipulationum formulas, et iuris iurum
 comprehendere velis: quoniam multa in his partem sunt: non erit videndum, nisi quid

omnibus. in propria ^{ve} est exemplum partium, quod de luteis est dictum, magis enim ut
genus in formas quam ut luteum in partes, lutea diversa est. Nam si per confor-
mationem sicut luteo, sive rationalis, sive celestis modis: in eorum lutea
ing. habet, quod in singulis partibus non solet evenire, ut totius integrum capiant nomen, de
ut conveniens videatur exemplum, requirenda sunt tales luteorum partes, que unum lutea
efficere possint, non quod singula lutea nomina designentur, quod nescio an quisquam
juris peritia professorum, tales lutea partes erideat.

ut si aquam pluviam eam modo intelligeremus atque pluvia est, que pluvendo colligitur
et crescit. Pluvendo vero atque pluvia coniugata sunt: in uno enim eodemque vocabulo
diversis nominum terminis differentiam fecit. Nam, quod est aquam pluviam auer-
ni, id est, ut si in alterius agro pluvia aqua colligatur, et in alterius agrum defluat,
eaque vicini frugibus nocitura convescat, arceat eam prius frugibus, ille qui id
sua putat interesse ne defluat. Si pluvius igitur pluvia crescit, quid sit an debeat
arceat. Respondetur, inquit Muller, quoniam aqua pluvia a pluvendo dicitur sicut, plu-
viam quoque, qui pluvendo crescit, aquam esse pluviam, atque aueri debere.

ut aqua pluvia ultimo genere ea est. Sit aqua pluvia, ea que dicitur de celo imbi coll-
igitur: huius species duplex est, alia enim aqua pluvia noxens est, alia non noxens. Noxen-
tis quoque duplex species est, alia manu, alia vitio. Sed aqua pluvia manu noxens
est, que ita. lous aliquo excipitur, ut inde profusus, vitio noxat, si lous is non
sit naturaliter talis, sed manu hominis excipienda aqua fuerit apparatus. vitio
vero, quod naturaliter ita se lous habet, ut excipere aquam possit et nocere
necesse est ab ultimo usque deducere, ut dicat aqua eius quam quis velit aueri,
genus esse aquam pluviam. sed potest id quod inquit genus paulo in prius
invenire: ut huius aqua quam aueri desiderat, id genus esse dicat, quod est,
aqua pluvia noxens. hoc enim auere quis cupit, quod manu sit noxium. Sed
vero lous forma vel vitio, incommodabilis aliquid apponat, auere non cupitur. Sed
autem dicimus, eius aqua, quam aueri oportet, genus esse aquam pluviam ma-
nu noxentem: ita intelligendum est si aqua que aueri debet, pluvia sit
habeat individua et similia: tunc demum enim eius aqua que aueri debet,
aqua pluvia manu noxens, genus esse potest, quod si aqua que aueri de-
bet, in nullis individua dividatur, ipsa est individua: nec eius genus est aqua
pluvia noxens manu, sed species.

invenimus. Si lous quidem proferre debet ad. si qui fiduciam de. Fiduciam autem sit
cuiusque res aliqua manipular, ut eam manipulari remaneret, velut, si quis ten-

10
tempus dubium timens, amico potestioni fundum mancipet, ut ei cum tempus quod
susceptum est, posterius, reddat: hoc mancipatio fiducia nominatur: dicitur
quod respiciendi fides in hoc ponitur. — — Regendorum finium arbitri esse
dicuntur, qui finalia litigia discernunt: ubi si fuerit de finibus orta contentio,
eorum discretio arbitrio. Sed fines in agrorum tantum limitibus esse dicuntur:
arbitri autem finium regendorum in civitate esse non possunt, sicut arcei aquam
in agris tantum dici solet, ubi si ex aliquo loco aqua pluvia colligatur et de-
fluens in campos, vicini passua fruges corrumpat, arbitri aeneae aquae a
Magistra libus statuabatur. Quis itaque ergo, an in urbe aeneae aquae arbitrium
possimus adigere. Et argumentum capitur ex similitudine. Si regendorum finium,
quia solius agri sunt, in urbe arbitrium adigere non possis; ne aquae quidem ar-
eade, quia plorum esse videtur agrorum, in urbe arbitrium adigere non possis:
~~ne aquae quidem aeneae~~

et Crassus in Curiana causa. Quendam pregnantem uxorem relinquens, suipit
heredem posthumum: eique etiam alium suipitum secundum, qui hinc vocabatur,
ex conditione, ut si posthumus, qui intra menses decem proximos natus esset, ante
moressetur, quam in suam tutelam pervenisset, id est ante alios dies, quam
testamentum iure facere posset, secundus haeres succedat. quod si ad id tempus per-
venisset, quo iam firmo iudicio in suam tutelam receptus, iure civili in stipulato pos-
set haerede fungi: secundus haeres id est iuris, non succedat. quae vocatur suipit
iuris pupillaris. quosilum est an valeat ita in stipulato ratio. Crassus iuris plura
protulit exempla, quibus ita in stipulato haeres obtinisset hereditatem. dicitur quoque
si quis mancipio aliquem dedisse id. Si quis rem non mancipi mancipavit, non
iuris aut rem alienavit, aut se ex facto potuit obligasse: minime. Quod enim non
iure contractum est, nihil relinquit per similitudinem.

Non quemadmodum quid mulieri debeas, mulieres antiquitus perpetua tutela teneban-
tur: pupilli item sub tutela agunt. sed mulieribus si quid debilem fuisset, sine tuto-
ris auctoritate poterat solvi, pupillis vero minime.

Nam iacere telum unde etiam malinamentum quoddam atque defensio in iuris perito-
rum responsionibus invenitur, hoc modo, si telum manu fuerit magis, quam iuris.
Nam si quis veris accusatus, optima solet esse defensio, si alia non suggedit, fuisse
manu telum, et magis quam voluisset, iuris: ut non voluntati, quae condemnatur

in culpa, sed ignorantia factum tribuatur.

Nam et Aspert nullum, in his iudiciis in quibus additur, ut ex bona fide iudicent, id est, ubi ita iudicantur, ut non prius inter litigantes speculationes, sed bonam fidem querant, plurimum casuum usus est; ~~additur~~ — In primis ergo in iudicio uxoris rei ab omnibus casuum tractatus est. Est autem iudicium uxoris rei, quod hinc post divortium de dote contentio est. Dux enim licet matrimonio durante in bonis viui sit, est tamen in uxoris iure, et post divortium valde res uxoria peti potest. Quae quidem res interdum his conditionibus dari solebat, ut si inter visum uxoremque divortium contigerit, quod melius aequius esset, quod viuum amaret: reliquum dote respiceretur uxori, id est, ut quod ex dote iudicatum fuisset, melius aequius esse, ut apud visum maneret, id vis sibi relinqueret, quod vero non esset melius aequius apud visum manere, id visor post divortium rei parat.

In quo iudicio non solum boni natura spectari potest, verum etiam congruitio bonorum sit: ut non tam quod bonum, sed quod melius aequius que ~~id est~~ id sequendum est sit; quae omnia ex procedentibus causis investigari solent. Et si viui culpa divortium factum est, aequius melius est nihil apud visum manere et melius est culpa; aequius melius est fexlas relinere.

de Poplininio

Liv. lib. 10. Revocato ex summa

Ceterum non ea omnes, quae in praeda essent veteribus dominis (ut quidem existimo) respiciebantur, sed illa tantum quae sine poplininio recuperari poterant, ut filii, nares, longae atque onerant ad belli usum comparatae, ut ferri, aequi, no iben aima fr. 2. D. de Capt. et popl.

Tabr. Semestr. lib. II. p. 42.

De poplininio Hesper. Heraldus in observat. ad Jus Att. et N. I. c. 3. et 5.
t. 6.

reg
D
Co
te
li
U
ye
f
k
a
J
Dr
nu

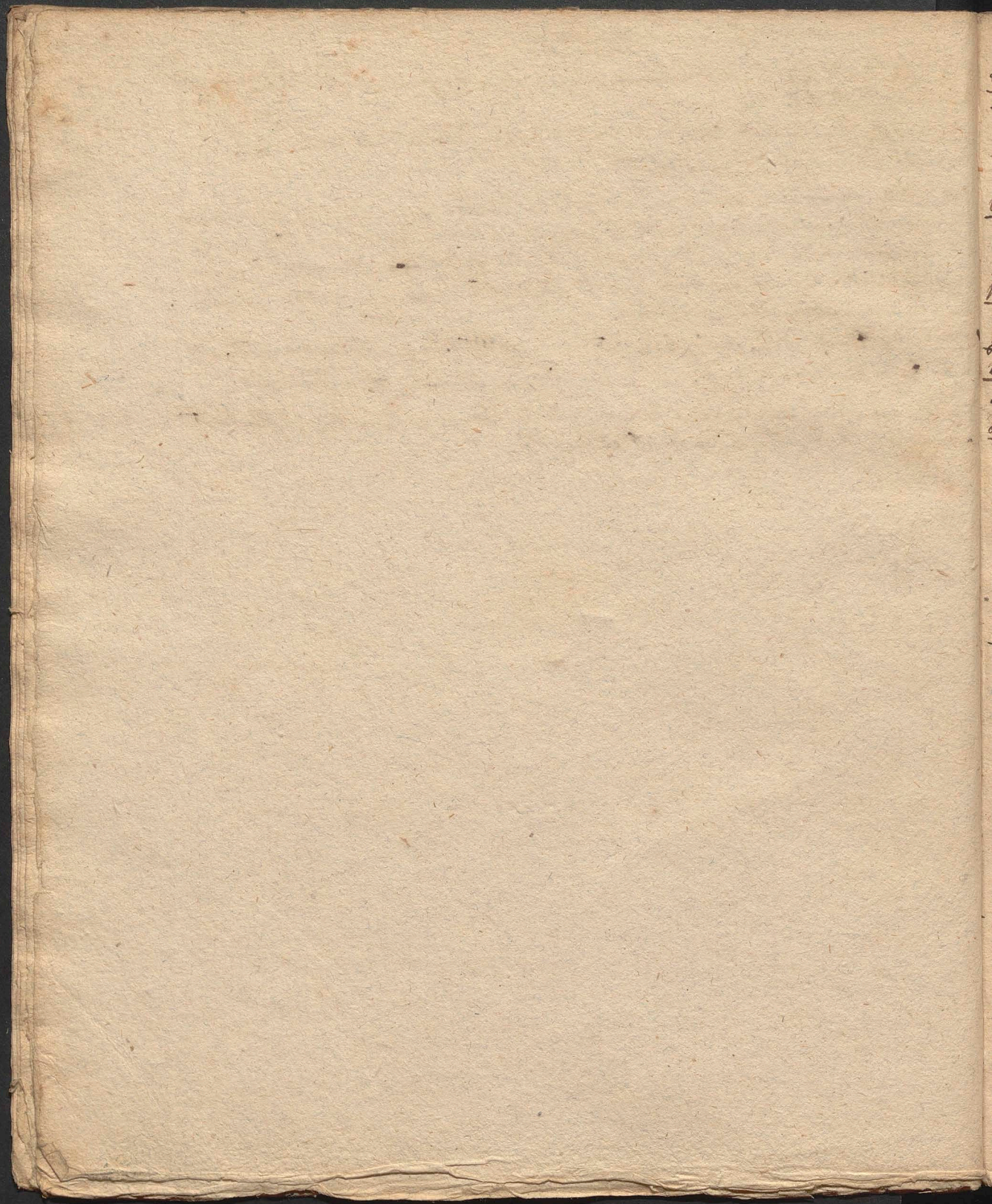
Regue vindicta cf. Appian. B. Civil lib. 22. Persius Satyra V. Codex de lib. vind. fr. 1.
D. de Obligat. et act.

Comparatus ager. similia huius exemplis invenies in S. item Infr. de Usu et habit. A. S. Cum au-
tem Infr. Quib. mod. ius p. p. solvatur.

Uxor Sabia ut intelligas exemplum Ciceronis, ad hoc adverti: Uxorem esse genus, eius speciem
esse matremfam. et concubinam. Mater est, quae in manum mariti convenit, hoc est,
quae legitime marito nupta, in potestatem mariti tradita est, et bonorum mariti
sociis expulsa. Ceterum concubina, quae ut hic inquit Cicero, usum tantum habetur,
hoc est, loci uxoris aliius habetur.

Argento legato cf. l. 2. Maritus §. Argento omni legato II. de Auro et Argenteo legato. et
Infr. §. Infructibus. de Usu. cf. l. Pomponius §. Sed et de his II. de Procuratoribus.

Divortium est a diversitate manuum dictum, quia in diversas partes eunt, qui disfranchunt
malimonia l. Divort. II. de Divort. et repud.

Lex Alia Alia familia nomen est legis, ab Authore. Apparet vindicem affiduum esse id est divisi affectum dividem. Quamvis hanc legem cautum erat, ne quis per vim perniciosum in libertatem adferret, nisi ipse dices et perniciosus esset: ne si tenuioribus id liceret, facile corrumpentur a servis, qui eos in libertatem vindicarent.

Uxor Uxor uxor erat, quae tantum cohabitabat viro ad sobolem procreandam, neque ius successoriae ab in se parte habebat, quae et concubina vocabatur. !!!

Uxorione cf. Servius ad Virgil Georg. I.

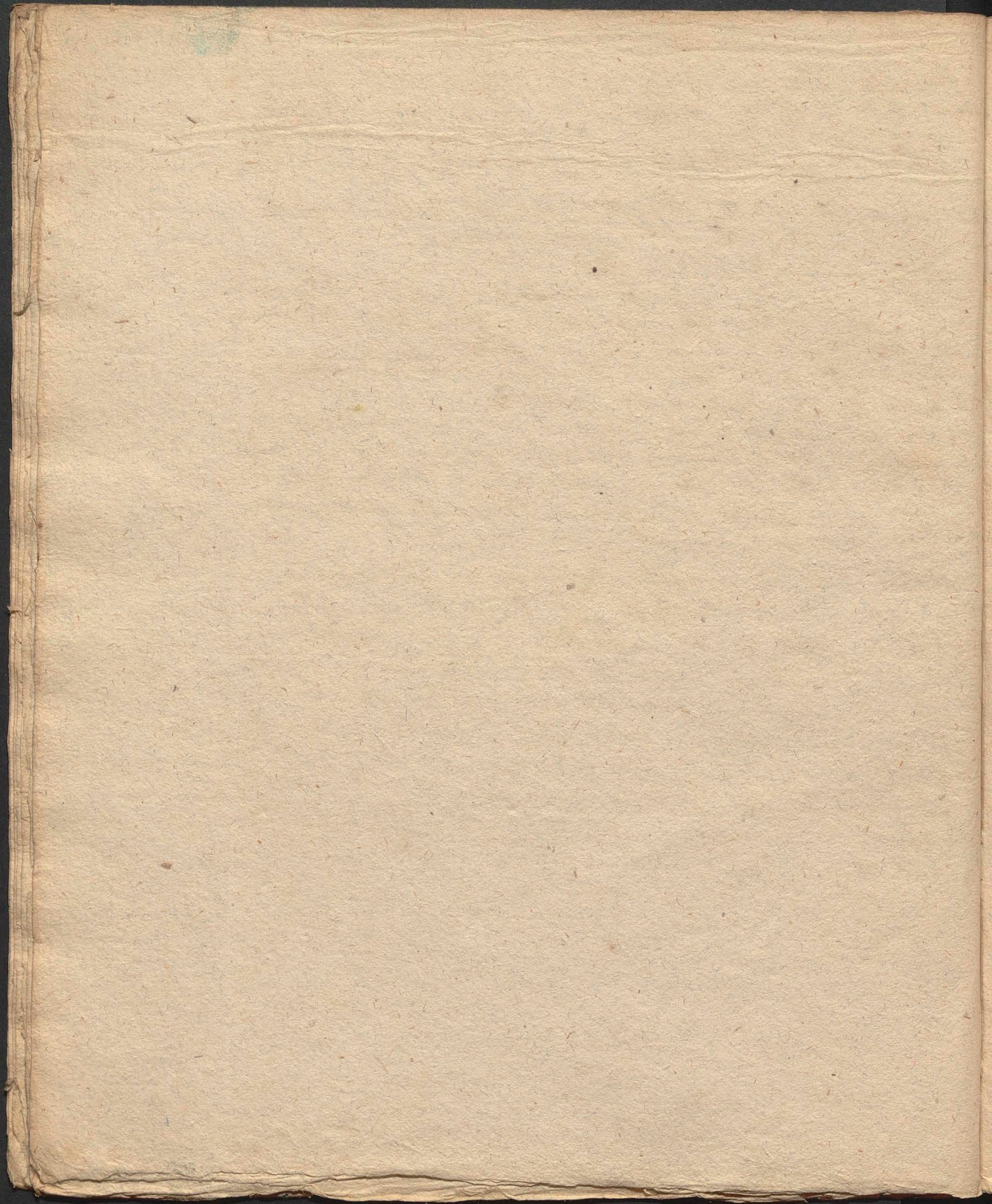
Mulier quae se capiti non dicit. Quod dicit mulier quae se capiti non dicit, intelligendum est, mulieres quondam sub perpetua tutela fuisse, quae tamen liberarentur, si per uxorem uxorem in manum viri concessissent.

Numquam remittit. perinet exemplum ad alienationem rei uxoris — (res duas tibi habeto cf. Celsus lib. 15. Sectionum antiquarum.)

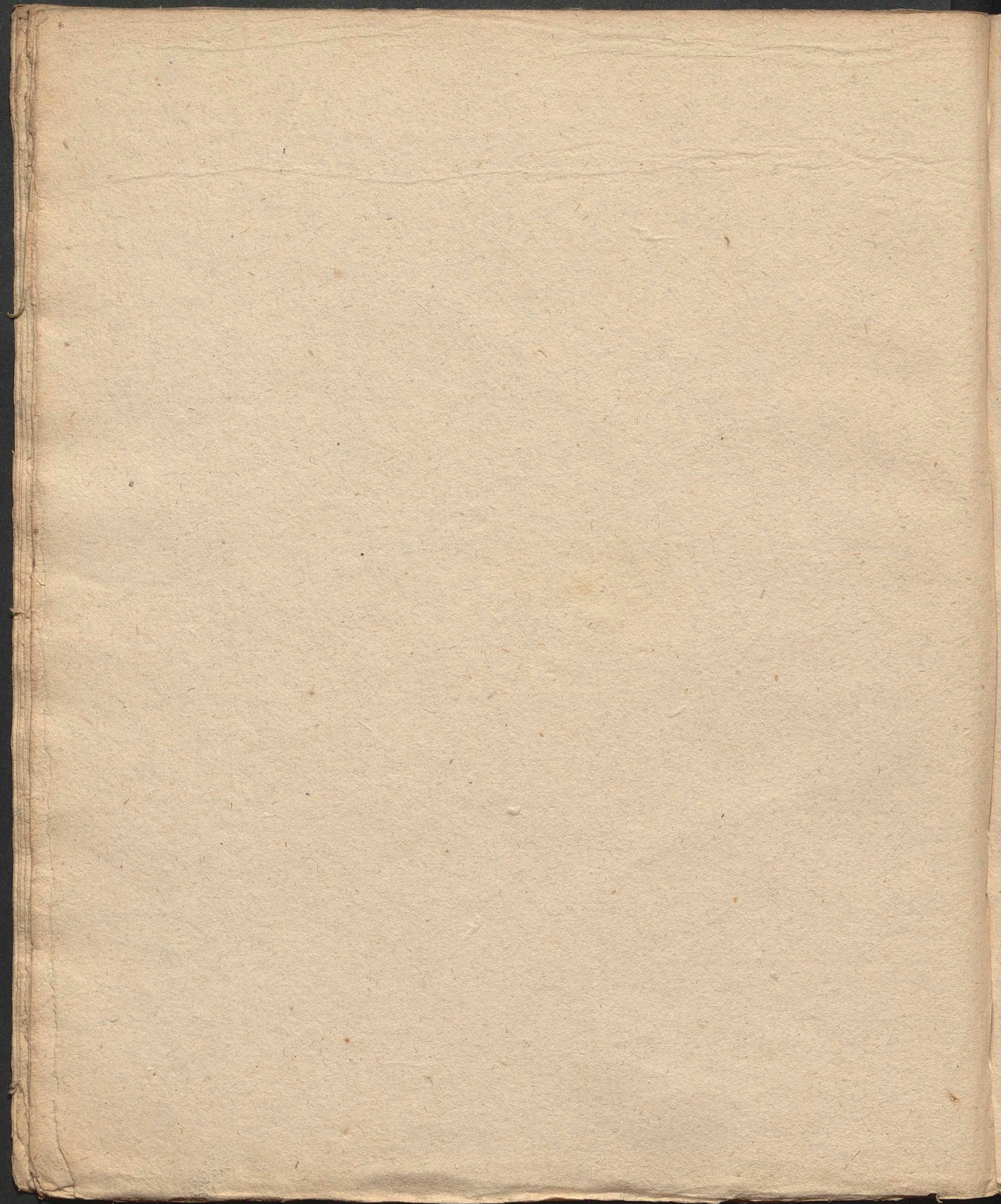
Abalienatio Illud ignorandum non est, duas dumtaxat formas abalienationis fuisse apud veteres, eoque in iura et solennitate iuris positas, quae in omni dominio transferendo interponebantur: sed postea his solennibus rebus ac simpliciter abalienationis species plures exhibuisse, ut per donat. vendit. permut. cessio rem, ultimam voluntatem, quae etiam hodie sunt in usu.

ut si aquam pluviam. Exemplum fictum est. Non enim hoc modo aqua pluvia auferitur in iure, sed pro ea duntaxat, quae usus est, quae sola aueri iubetur.

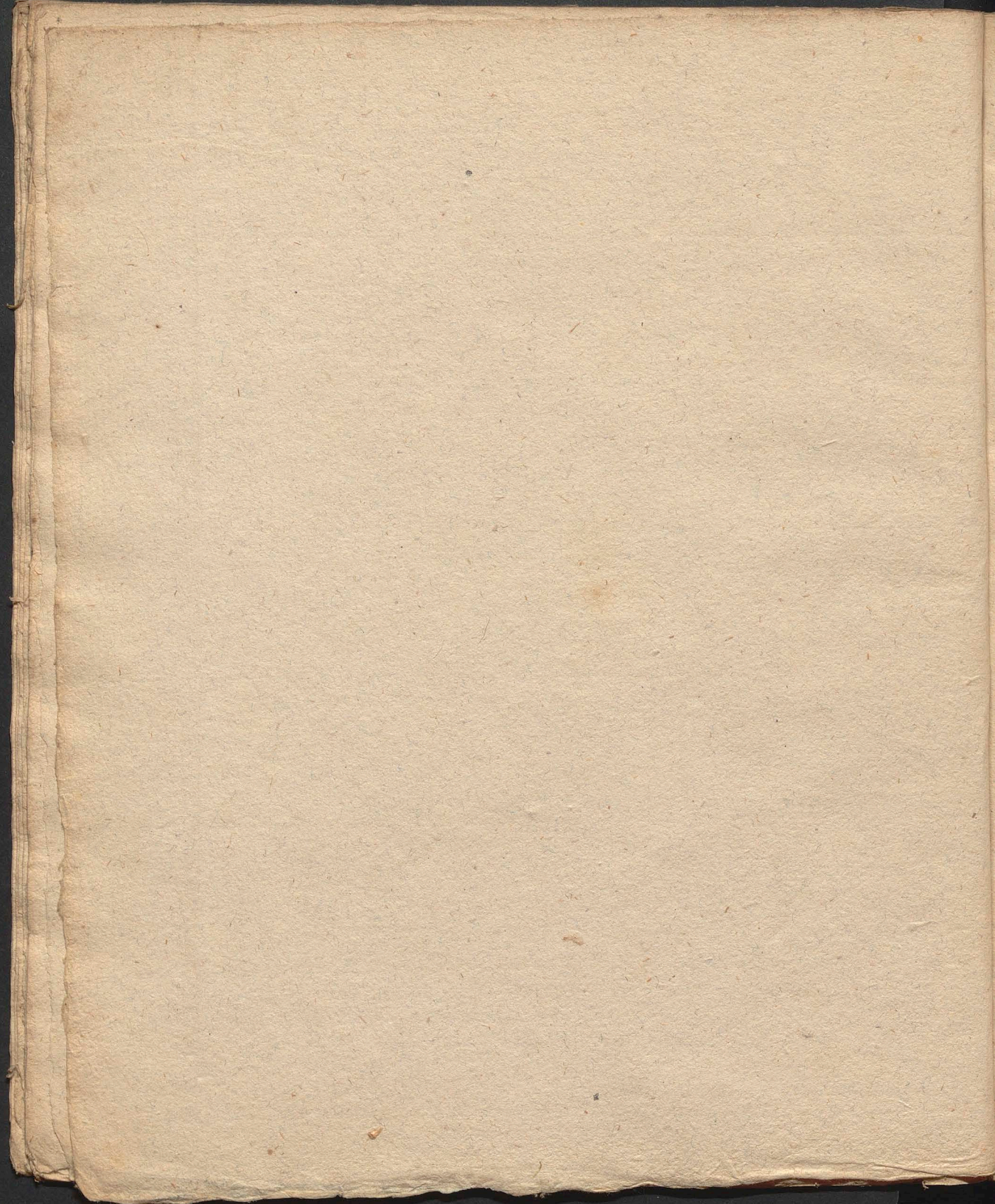
si qui fiduciam auferat. Fiduciam auferre, est eius rei in quam obligatus non est, fidem promittere: ut si ita vendam tibi fundum nulla pacto ne interposita, ut post certum tempus eodem pretio mihi revertatur: id tibi factum esse promissum, fiduciam à me auferisti. quam ego tibi debui. Si si hodie te ita in fiduciam, ut fratrem meum exilem abas, idque fundum solam fidem tuam sentes, fiduciam a me auferisti. Eundem generis est, quod vulgo dicunt, in manus fideles tradere, quod in beneficiis transferendis fieri solet. NB! idem Hagen-dorplius ait.

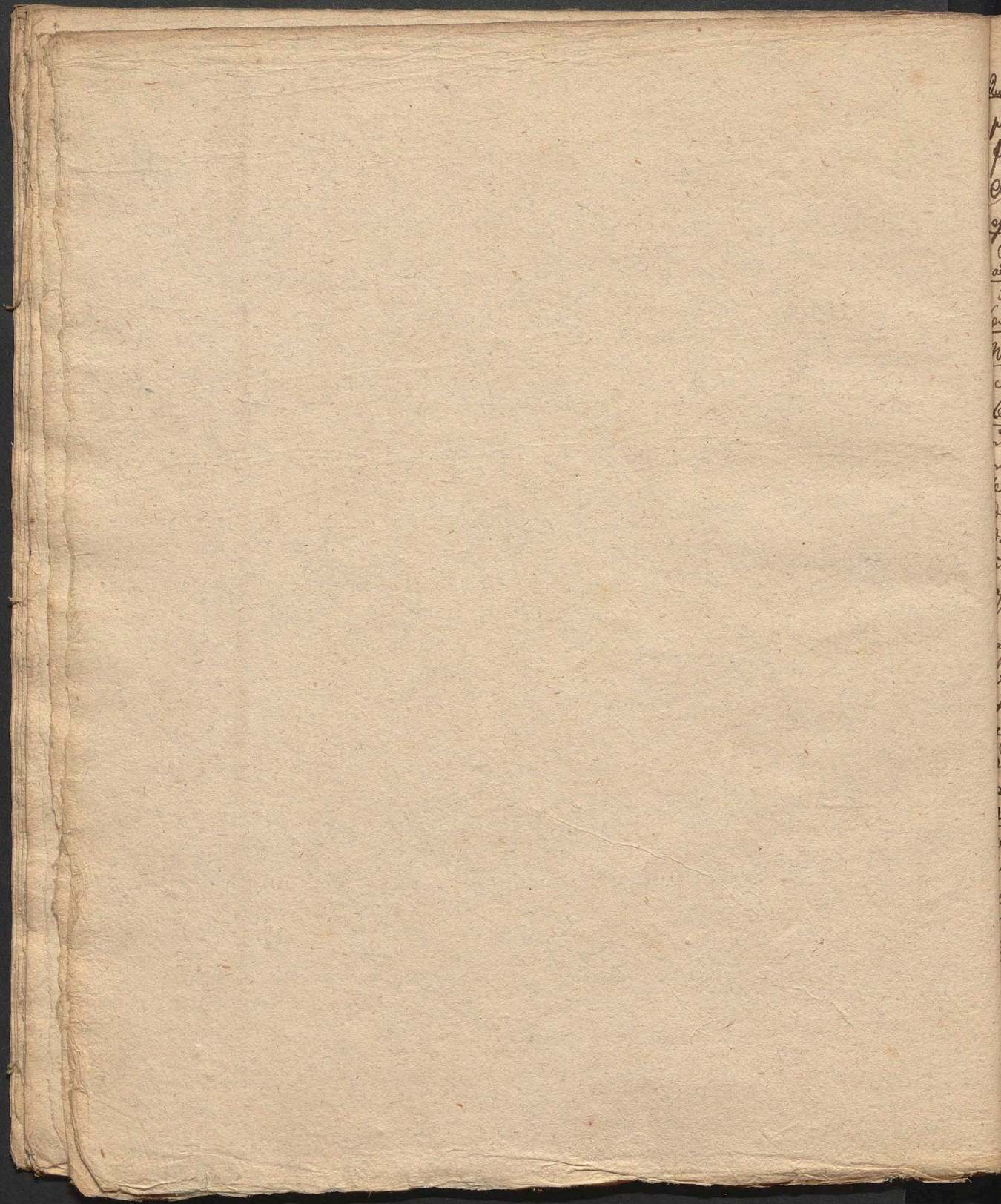

que inscript. comoluz. non intelligebat Trebatius, quinam Aristotelia illa inscrip-
tio sibi vellet. Neque mihi videri debet, Trebatius propria Aristotelicorum verba
fuisse ignota.

Ad alti v. epist. Octavo. Idus.

quidem civitas. non potest enim populus, nisi sua voluntate, obligari: ut licet pro
Balbo.

ad ea facta obliuendo libris in rebus, proprium esse ius civile uniuersum illis fuit.
in conseruando videlicet pro iure, aut in nuendo aut novo acquirendo.

insu meminit quique licet pro leuina. De Oratore I^{mo}

Non est libes At antiquissimis temporibus et inter amicos Trebat. in Adelphijs
Ipe eto aude huc ad me, libes esse.

Lex Alia Sentia lex quaedam fuit Alia Sentia, ab Alia et Sentia duobus tribu-
ribus (que enim erant familie Altorum et Senturum) sic appellata, cuius

nulle in noster iura manebat, erat autem de dandis libertatibus. Hec autem
ex que nunc a Cicero Alia Sentia appellatur lex est XII. tab. quemadmo-
dum respicitur Gellius. Que lex cum ad feruorum libertates nihil pertineat,

non potest ea Alia Sentia, cuius in libris Iureconf. mentio fit. Expressis
itaque verba heri, Alia Sentia, induenda, et locum sic legendum, cum lex

12. tab. dicitur, si enim paulo post licet in hoc ponit, et in lege adeo non
appell. hoc esse lege 12. tab. Quam uelut in interpres fuit quidam

Alia Sentia, quemadmodum in dicitur et in dicitur de orat. respicitur Cicero, quem
hoc eodem loco non ut legem legis, sed ut interpretem appellat. neque

ego hoc tam comode cogitare potuissent, nisi etiam Romanus Prædica-
tor libes, quam probant.

argento legato Contraiam Ciceroianam opinionem ulp. habet II. de Auro et Argento
legato, qui ait: cum aurum et argentum est. Et aliquando post, aurum omne argen-
tum est.

Durum suum nomen. Durum pro eius, non semel a Cicero dicitur: nisi malis suum
nomen, naturale esse nomen: ut nomen argentei nomen naturale sit argentum: quod
quidem amittit cum percussus est, tum enim nomen dicitur.

Alia in manum est. A definitione videtur, non a specie durum argentum. Descri-
bit enim mater. uxor que in manum conuenit: eaque definitio dicitur Tabia non
inuenire, quo nam uxor tantum fit habita. De m. fam. et. ulp. l. Pronuntiatum
et V. l. Id est licet de pacte p. in orat. pro diuitio: Item in, inquit, uelut est,

uira multo est. quid genus matrimonii a Terentio in Andri. significatur.
Tant, inquit, mihi in manum dicitur est. Quam duo genera facile videtur
Cicero in orat. pro Clauo his uerbis At enim Androni sex filio (an c. 26?)

que tandem ad uxores etc. cf. ff. de Nich. raph. In libera mulieris consuetudine
etc. ~~non~~ Mulierum neque inter se nec conubinas et eas mulieres quae
tamen modo habebantur uxores. Terent in adelph. Postremo quando ego
conficia mihi sum etc.

heres respiciere non etc. Respicientes autem collasse ad eos respiciuntur
quae utrum fecerunt. Quid respicere sit? cf. Ulp. l. 1. ff. de Ruz.

Argentum quod sum efficit. cf. Paulus in l. si ha legatum ff. de auo et arg. leg.
Ulpian. in l. 2. ff. Mut. e. t. Pompon. in l. scribit 2. Mut. e. t. ad ha
videtur tamen sciam quae in nominibus sunt transeunt l. heres ff. de
Arg. hered.

Non debet ea mulier etc. cf. Julianus in l. Iulias, de Ufup.
Cellis vineis etc. Ulp. l. hor. §. si pecunia, de Ufup.

si ea mulier huius loco magnam adfert lucem Epistola Cicero ad Trebat. quae in
cipit: d. silii causam se etc. cf. Ulp. libro 7to opinionum, his verbis: postea quae
morbam filiae suae etc.

culpa viri cf. l. Aufus §. vir quae. C. de Rep.

manum remisit non solum dicitur res suas sibi habere sed et exha-
ere remanet cf. l. d. hodie C. de Repud. hic facit plurimum variatio
Gellii de divortio cf. Carvili Ruper.

a consequent mulier seruo cui impudens nuptat, nuntium remisit.
Amittat. usum fr. Ufup. amittant omnia ea utilitates, quae ex ciuitatis conij
pote, praefer eorum partibus.

doli nomine dicit mulieris fuerunt, posteaquam illa in manum aut viro, aut dote
cuius in potestate vir est, conuenit, omnia viri sunt doli nomine. Eorum uxoris dicitur
quae in manum conuenit, dicit pauli ante genera primus ex licentia in oratione
pro Flacco, in qua eadem ita demum mulieris bona omnia fieri esse oratio, quae
mulier tutoribus auctoribus in quorum potestate leges semper esse mulieres volent
omnia sua bona doli dixisset. Non enim mulieris omnia bona viri continuo quomodo
bant, ubi illa in manum conuenerat. Id quod ex verbis Catois intelligimus in manu
fusione legis vocanda, quae sui habent, Principio nobis mulier magnam dorem delicti
tulit: tum magnam pecuniam remisit, quam in viri potestatem non committet, eam pecuniam
niam viro dat mutuum: postea ubi iure facta est, seruum repositum seruari admodum la
placitare virum iubet. Cuius pro leinras. esse nunquam audeat iudicare debere vique
dorem, quam mulier nullo auctore dixisset. Neque existimandum est, bonas quae mulier
doli dicit, sui viri fieri, ut eorum verus is dominus sit: sed in bonis quorum viri
mulieris tamen maneat: nam neque a viro res dotalis alienari potest, et solus
maximo dote repeditur. Magis igitur est, ut vir in uxoris bonis usum fructum
quam dominium habeat!! Idque ex l. cum post divort. ff. de pre dot. etc.
gi potest. Quid si vir verus esset rerum dotalium dominus, penitus quique an
num eius essent, sed quoniam usum fructum dotalium habet, ideo partibus amittit

qui in factu non sunt, dotis esse per locum conuenit. Quod autem si uirum
uiri non esse uerum rerum dotaliu[m] dominiu[m], sic intelligi volumus, si modo
res affirmate in dotem tradite non sint. tum enim, quamuis eas mulier in
usu habeat, uiri tamen dominiu[m] factum uidebitur. Ut igitur locum hunc con-
cludamus, que mulieris pecunia, non simpliciter uiri fieri dicentur a M.
Tullio, sed uiri fieri causa dotis, que ualio tantum atque animo dantis per-
petua est.

ut si in urbe sed quamuis iudiciu[m] agrorum propriu[m] sit, in urbe tamen
locum urbium habet propter horu[m] colend[um] l. sed et loci. ff. fin.
repondo.

de statione serui neque tamen edificia urbana omnia esse dicentur, nisi que
habitandi causa parata sint.

Quoniam R. si uolens ff. l. 2. ff. de A. Q. Quod ad exemplum attinet ff. l. si uides. ff. de Com. diuid.
l. in re comuni ff. de Ser. urb. pred. Quod enim? si tectum ita parietem, ut parietem
etiam comunem prolocum: an ideo paries comunis tectus meus erit? non; sed tantum

si paries que parte aqua in unum tectum depluit. Verum si rem attendis consideramus,
uidebimus prope eandem de lecto dubitationem emergere, que de parietibus antea erat,
quatenus uis et lectum meum est. Quare putamus si quibusdam et agrorum
diuisis tectum parietis comunis diuisum fuisse. Huius enim res parietis locus uidebitur
si uidebitur ad lectum, Martiano Amantem sibi cum Titulo comunem, diuisum aqua
um diuisis, et 3. de bratt. Huius autem, ut ex Appennino fluminem, sic ex com-
muni sapientium iure fuit doctrinam facta diuisio.

tanquam seruatus est. Alludit ad rationem quamdam subendi absum per elementa et
notas, que uelut uocabantur, de qua Cicero ad Att. lib. 13. fin. Et quid ad te de decem
legatis scripsi, nam intellexisti, eras quid sit bypsios scripseram. De C. Luciano
enim querebam, quem ex Horensio audieram fuisse in decem. et lib. 2. diuisio. Quam
autem fide per notas cariores fuit Iugiter? Cuius ff. de Milit. test. Cuius Titius miles
et uoluntatis testamentum subendum nobis declarant, et antequam huius respicietur,
adhibita deponit est.

proies ff. si quis alius qui ait. Pars est, siue murus, siue maceria est. Sed iudicium nulla res
uoluntatis suum uariis aut iudicium nam est hominem belli captum et feruili manu peractum
quo quomodo huius aut pro et domi niu[m] comparationem perperamque ius, et dominiu[m] et
in manipulationem ipsam signi ficut.

de bellis lib. 1. de Leg. Penus appellatio Cicero omnem bestiam in-
commissa date, penus appellatio neque fere bestie continentur, neque canes, sed
admodum tantum quadrupes, que negatim habentur, quales sunt equi, muli, asini, boves,
ui uagant, fies: nam et in grege[m] pertinet. Singulus est domusium part. ff. in spu-
ritu[m] l. 1. ff. de legell. legat. ff. et Auliy Gell. 11. 1. Cicero lib. 2. de Mod. neque longi
penus) siue ab eo quod penus in se est, et quo etiam penetrat a poetis vo-
luntatis ab hac ui diu benatus, siue a penus dicto nomine, (est enim omne quo respicitur
es penus) siue ab eo quod penus in se est, et quo etiam penetrat a poetis vo-
luntatis ab hac ui diu benatus, siue a penus dicto nomine, (est enim omne quo respicitur
es penus) siue ab eo quod penus in se est, et quo etiam penetrat a poetis vo-
luntatis ab hac ui diu benatus, siue a penus dicto nomine, (est enim omne quo respicitur
es penus) siue ab eo quod penus in se est, et quo etiam penetrat a poetis vo-

hereditas, hereditatis genus est pecunia. Pecunia autem appellatione, quemadmodum Paulus
scribit lib. 2. ad Edict. rem significari, Proculus ait: et Hermogenes lib. 2. §. epist. Pecunia
nisi nomine non solum numerata, sed omnes res tam soli quam mobiles, et tam corporales
quam quam iura continentur. Ulpianus autem lib. 46. ad D. C. Pecunia verbum, inquit,
non solum numeratam pecuniam comprehendit, sed omnem omnino pecuniam, hoc est
omnia corpora, nam corpora quoque pecunia appellatione contineri, nemo est qui
ignoret. — pecunia iura, legata, fideicommissa. — De pecunia autem, quae omnes est
aliqui ad quem iura perveniat iura, neque legatam, neque testamentariam possideat
ne? Negabimus certe iura civili pervenit, iura pontificum concedimus. De
qua M. Tullius lib. 2. de Legit. his verbis, haec iura pontificum auctoritate
debet et eis essent adiumenta, ad quos ipsorum morte pecunia veniret, etiam
(in defuncti hereditate) maiores autem, tam ex parte patris, quam matris, intel-
ligendi sunt.

6. Aquilus Gallus ep. lib. de A. J. Collega fuit Ciceronis in praetura et jurisconsultus orator
per Oenontio. Haec Aquilium scribit M. Tullius ad Atticum in iudiciis
gestis. formulam se solo malo fluxu de M. D. lib. 3. §. 1. quibus querentibus est ad
quos ea res pertinebat, quid esset lictus, hoc definiat per translationem
Duo fluxus, cludat: neque enim fluxus proprius est cludat. Verbo magis
prie definire ita potuisset, lictus est quocumque maxime fluxus a maiori pervenit,
M. Tullium aiunt, cum arbiter esset, primum conspici. Maximus autem fluxus
bimus intelligendus est.

ut si pariter lictus velis. Divisio horum quidem est, non pariter: lictus enim genus
est, cuiusque formae duae, septemvularis et legi lictus: illa septemvularis datus, haec
legi lictus. ad agratus deperit, si quando lictus, septemvularis datus non
novus lictus, ex prudentium inderpretatione, dividimus item non pariter
mox, cum stipulatio numerum, aut iudicium, hoc est actionum generalis per
quibus. — — — cum ergo quatuor sunt stipulationes, praesens, quid est, quod
M. Tullius non vocat in finem, si quis stipulatio numerum praesens dividit
ex equi velox? An quoniam concordiam habet stipulatio. Lictus enim sunt quae
ita, quos pene dixerim rerum contrahendum? sic videtur.

ut si aquam pluviam. Aqua omnis quae pluvendo caedit, aranda est, quoniam aquae
pluvia aranda est. verba enim coniuncta sunt pluvia et pluvendo, quod argumentum
tam valeret, si cum aquam pluviam arbiter arandi iubet, omnem eam aquam in
ligeret quae imbi colligitur, et si nocens non est.

ut aqua pluvia ultimum generis. Duae aquae nocentis formae sunt: aut naturae
sui, aut manu et opere. Sed neque omnis etiam aquae quae nullo opere nocet
aranda est: sed quae eo opere vocat, quod ad agri mei cultum non sit necessa-
rium.

P. Dolus malus est dicitur. Non fuit autem contentus Prætor solum dicere, adicit malum; quoniam veteres etiam bonum dolum dicebant et pro solertia hoc nomen cui prebant, maxime si aduversus hospitem vel latronem machinaretur. Unde illud virg. Aneid. 2. Dolus an virtus quis in hospite requirat?

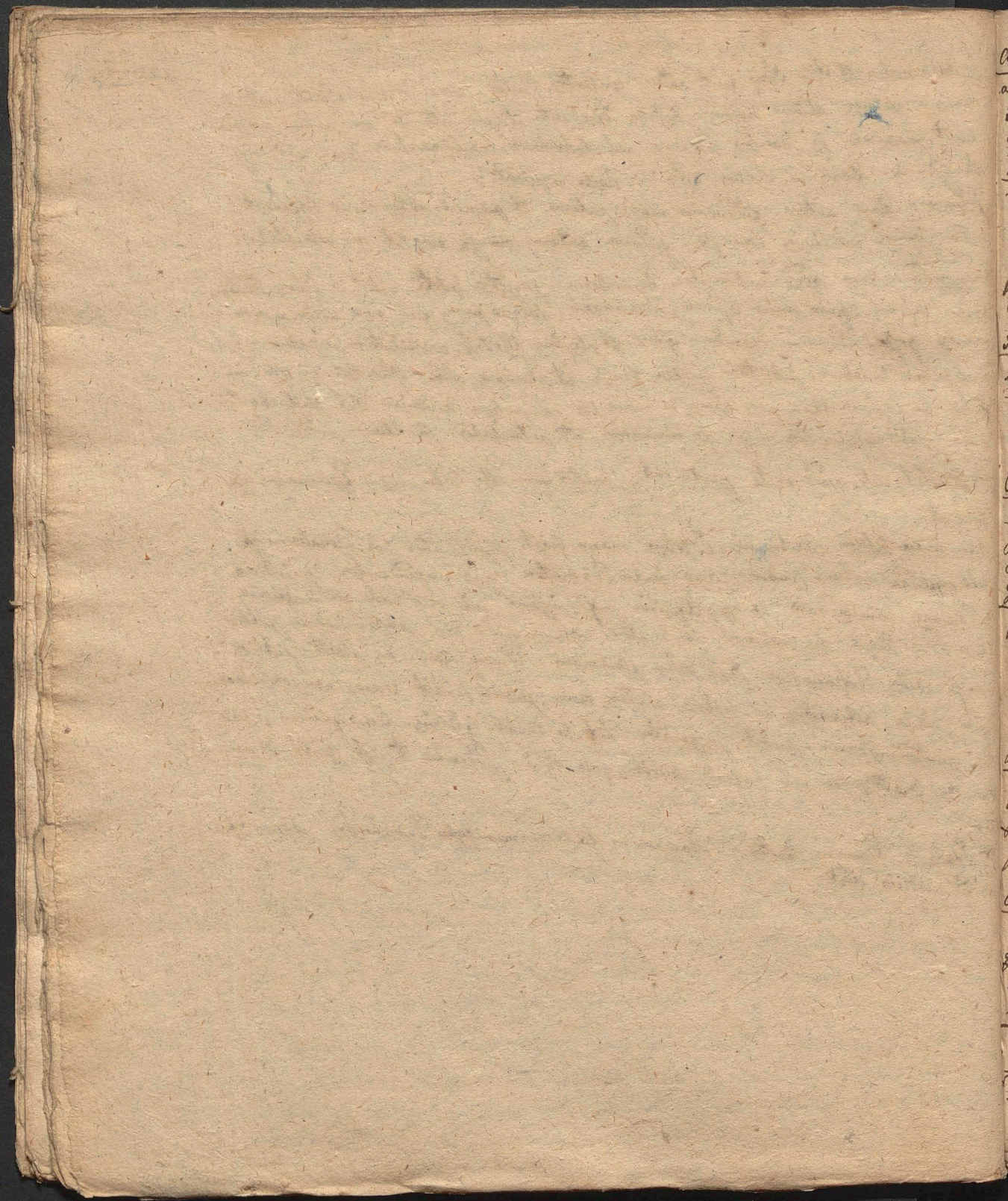
fiduciam dare autem fiduciana manu patiunt et pignori obligare, eo differunt, quod pignus creditoris non sit, fiducia autem comissa eius sit cui committitur.

Non quemadmodum quod mulieri dicitur. De mulierum perpetua tutela nihil in libris Pandectarum legitur: quoniam contra legimus, emancipari, sique quis fieri non aliter quam maritus posse. — — — Secundum idem est, legibus XII. Tab. consuetudinem perpetuam hanc mulierum tutelam, sublata esse posse, ut plerique alii. Plus tamen esse consilii in femina 14. annos, quam in mare 13. eodem lege duodecim Tab. statuebant, eade quod celestis sit corpus feminarum, ut pubertatis, si etiam iudicantur.

Ne si nihil, nisi quod ad te pertinet. Vocatus enim M. Tullius quem Epicureum esse iurebat.

ham iacere telum Verbis licet, si telum manu figit, significatur impudentia emissi veli, quemadmodum prohibet Cicero de Oratore: que impudentia, in iudicio de damno iniuria dato, ex lege Aquilia infirmissima, imò vero nulla est defensio. Non video itaque quamobrem aies dicatur, etiam quod dici potest in iudicio publico de fideiussoribus Defensionem sane valere plurimum, id vero mihi non placet: publica enim iudicia actionibus in quibus arietem hunc publici prohibet Cicero, non consilium, quemadmodum prohibet Imperator Tit. de Publ. iudicij. Cicero quidem sententia de Oratore ea iura defendi prohibet, quod et impudentia et asper facta dicantur.

ut Plautio Cicero in Brutis; C. Plautius in facinore manifeste Deprehensus poena legitur et iudicio dedit.

licbant, attamen quaedam erant adventitiae, quae paraphrasae a J. Chis. vocantur,
quae etiam mulieris erant.

auricularis proest autem et hoc personae lachis, ut sit auctoritas. propinqua,
~~his igitur~~ interfalia est epilogistica, et transitiva ad locorum translationem.

gens Gens propinquitatis est coniunctio et ejusdem nominis omnis: inde gentiles
sunt Sippiones, Valerii, Cicerones.

non quemadmodum mulieres, olim propter infirmitatem sexus perpetuo erant sub
tutorum potestate, nisi forte statum mutarent, aut se cogere dimitteret per
coemptioem.

Quasi mancipio dare Stantulibus legitur, propterea, quod videbatur ex
figuralione hunc librum debere Leptatis.

De Topiciis Theophrasti scriptum librum misit Trebatius cum hac epistola, quae libro VIII. epistolarum Ciceroianorum reperitur. Ep. Philipp. I. Et epist. ad Fam. amab. dicitur mihi esse verbum.

Utique persequi videmus. De inventionem et iudicio sese scriptum hoc libello pollicetur, qui sanctorum de invasionibus solo ferme opusculo loquatur, de iudicio tamen nonnulla praecipua insunt, cum alibi sapienter, cum vero ibi de atheniensibus, consequentibus, regnantibus, et concludendi modis loquitur.

Si fuerit alium cum hoc fuerit, ut dicimus, navigabat athenas, tyrantem Antiochii consulis, sui capitalis inimici perirent: illis solo Antiochii consulatum fulerunt, et cum deum Romam redierunt, cum Paupa et Histius consulatum iniussent.

Ita civile definit. ex libro de J. et J. digest. Cicero de Oratore jus civile hoc pacto finit, ut sit legitimum atque usitata in rebus, causis que civium aequalitatis conservatio. vel sit: ius civile est verum maioris praesentis, ad laudandum civitatis statum et aequo et bono inspicendum. Item quod quisque populus ipse sibi constituit, id ipsum proprium civitatis est, vocaturque jus civile, quasi ius proprium ipsius civitatis. ep. Inst. de J. Nat. et Gent.

Sineque vindicta. Jussum. I plures reserpet nominat. modos, Cicero solum dicit.

lun lex alia. Sanctio ab alio sanctio lata, ex duodecim tabulis auctore Gellio, desumpta est, in quibusdam ita scriptum erat, Officium vindicis officium esse: prolepleta et facile minus faciente dicitur est, ab officibus, id est ab ore dandi, cum tempore. Hinc officium dicitur, melius dicitur, quibus est adhibenda fides, et qui inde auctoritatis est. Pudentius in iuribus adnot. in II. —

Cicero non reprehendit, quod locum notatarii fecerit inter eos qui in substantia et rei aequam fiat, et postquam est: et aliud quoque nonnunquam adiunctum est in I. Aeneid. Si Appolydus postquam reddidit vide, Virgilius est appellatus —

Publius Aegidius tamen (Gell. IV. 10.) argutissime docet, nomina non propria nomina sane sunt arbitraria: quippe quae non sunt quae omnes eadem, sed res naturalia sunt, eadem quae omnes sunt. Quare sunt accidentaria, si ut ait Aegidius, non autem substantia. Quis ergo? Cicero lapsus est, qui substantiam rei substantiale esse voluit, non sic intellexit, ut nomen ipsum

librum Aristoteli de in ver praedictione, ut alibi despectus, videtur, et illic capite

f. Inst. de Mann. miss.

de nomine, nomen arbitriarium esse, non autem naturale, legerat. duomodo igitur accepit, audi! ut igitur definitio definita rei substantialis est, quod eius substantiam explicat: ita notabilis verbi vocabulo substantialis est, nam vocabulo quondam velut substantiam et naturam declarat: Humulus, ab humo humato penunia numeratam penuniam vocat, quae ad manum est, et in promptu: non autem quae in nominibus vel tabulis est.

partes enumerare etc. Partes, hoc in loco species appellat, qui tamen propria formas idem esse in nominibus. Nomina Accus pro debilibus hic accipit, vel tabellis in quibus nomina debitorum inscripta sunt, aut etiam pro syngraphis creditorum penuniarum, et rationibus opulibus quae verbo in Verrem saepe videtur. et de Off. 3. Unde illud proverbiale quod loquitur in primo: vel optima nomina non appellando fieri mala, peneatur Alpheus dixisse peritus.

Usum suorum usus suorum proxima est penunia numerata: nam ipso usu, officia permulatione quam modo extinguatur. Quid sit penus v. Cicero lib. I. de N. D. Gell. I. 3. Ab antecessant. et conseq. nihil.

si viri culpa. si viri culpa causa mulieris est et non maritus, in singulos liberos sextam partem dotis maritus agere se videtur ad septem abeundis.

a secundo herede. heredis appellatio non solum ad proximum heredem, sed etiam ad ulterius et heredes spectat. nam et heredis heres et heredis, heredis appellatio continetur: omnesque successores ex nomine significantur, et si verbis expressi non sunt, ut Ulpianus ait de eum et v. significat.

finium fines regere, est determinare agros. Proinde fines regi dicuntur, quibus unaquaque pars ager propriis finibus determinatur. et hoc actio regendorum finium non ad urbana ad spectat sed ad agros (autem Gr. τὸν) pertinet.

Provincerit et proleisset Privilegium (ut inquit Cicero) est tutum provincere: provincere dico, id est procul iacere, longe extendere, nec non extra patriam extendere. a privando proleto, sicut a proleto proleto dicta sunt. sunt autem protecta et protecta partes domus prominentes, quales sunt maniana et portae pensilia, unde appellat est nobis in vicis et plateas, Procechundis, esse videtur, prominentibus sunt domus, et veluti quaedam papavilia panetium autem dicitur fllicidius inventa: fabri harminii appellant, Latini in tabulamenta dicitur proleto quam minulariam vulgo dicunt) consistit.

his igitur sed in his iam volumine sciendum est, quoniam secundum liberos habet proleto modum. ad locum laetia id referendum.

ius civile de his iure scripse sunt leges. plebis iura, et dicitur proleto. plebs prima iura, respublica facerentium. Respublica facerentium sunt substantiae et opiniones eorum, quibus iura videtur placere. Nam antiquioribus nonnulli erant qui publice iura in his proleto, quibus a Cesare ius respondere indultum est: unde iura compelli vocabantur.

Abalienationis duo sunt species: una vocatur traditio, altera vero officio. Traditio est translatio domini rerum corporalium: officio est, translatio actionum, id est rerum incorporearum.

gentiles dicuntur, qui inter se eodem nomine sunt — et qui ungue linear prima se
conducunt.

Abatis Debat igitur Aquilius. Lilius est, a quaestore C. J. de V. S. quousque maximus
fluctus hibernus a mari pervenit: idque Marium Tullium aiant cum arbiter esset,
primum conspiciisse. Lilius autem et iura sui dispart, secundum Grammaticos,
quod lilius sit maris, iura fluvii.

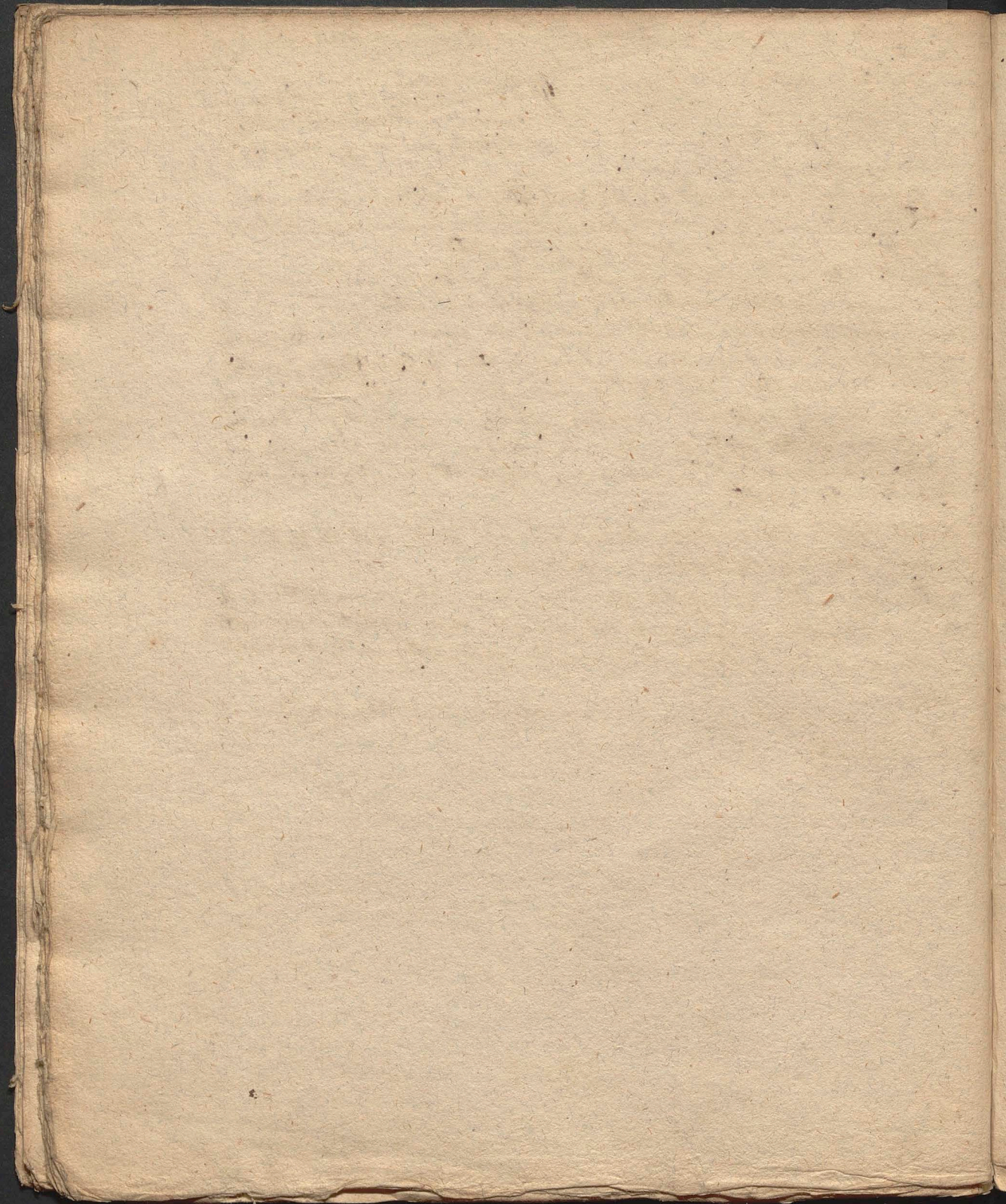
sed ego Ciceroem non de dialecticis, sed de Gallicis intellexisse, cum dixit: Translatione utens
discedebat a verbis propriis rerum, et suis videlicet Aquilius, quem oportebat esse
observatissimum provincialis, utque qui solus esset.

De si si pulet. Iudicium unum formule non sunt amplius in usu, sed quondam consue-
bantur a probo, cum iudicia darentur adigadivibus. Conspiciantur autem vane per
causarum diversitate, nec licebat a proposito earum recedere. Exemplum
rerum est, et quidem vetustissimum apud Livium ab U. C. in causa Horatii
qui prorem in sepeperat. — Reperitur etiam formula iudicii Helvianis ab
Asonio lege Pompeij consuetudo de septibus audiendis — — Hæcque secunda actio-
ne in Verrem Cicero agit de constituendo iudicio, multaque sit mendis in-
sequendis, actionibus de iudicio, que verres, inique et contra ius in Paulos,
et iures Romanos dederat.

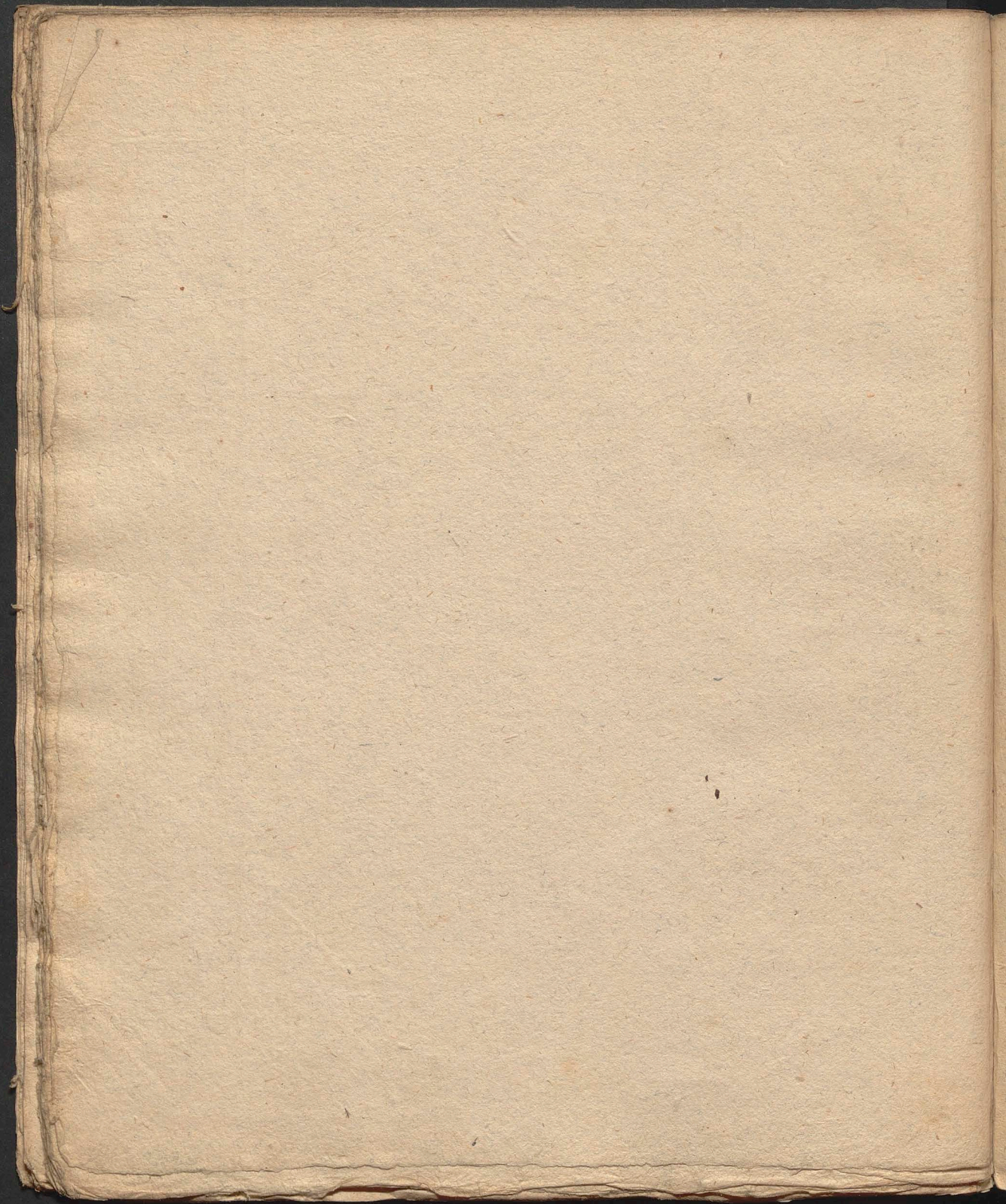
Qui fiduciam accipit. Fiduciam Cicero inter bona fidei ante. ponit. Eiusd. lib. III. ad Ver.
De quoniam modo ius civile defendes, cum omnia edes.

Procurator Ason. Ped. qui defendit alium in iudicio, aut patitur dicitur, si est
orator; aut advocatus, si ius pugnet, vel prosecutionem suam commodat amico: aut
pursuator, si negotium suscipit: aut acquiescor, si prosecutionis causam noverit, et si luctus
ut suam.

Mancipia dei non possunt, id est alienari non possunt res sacre, sed, dona Admini-
strum dei dedicata.

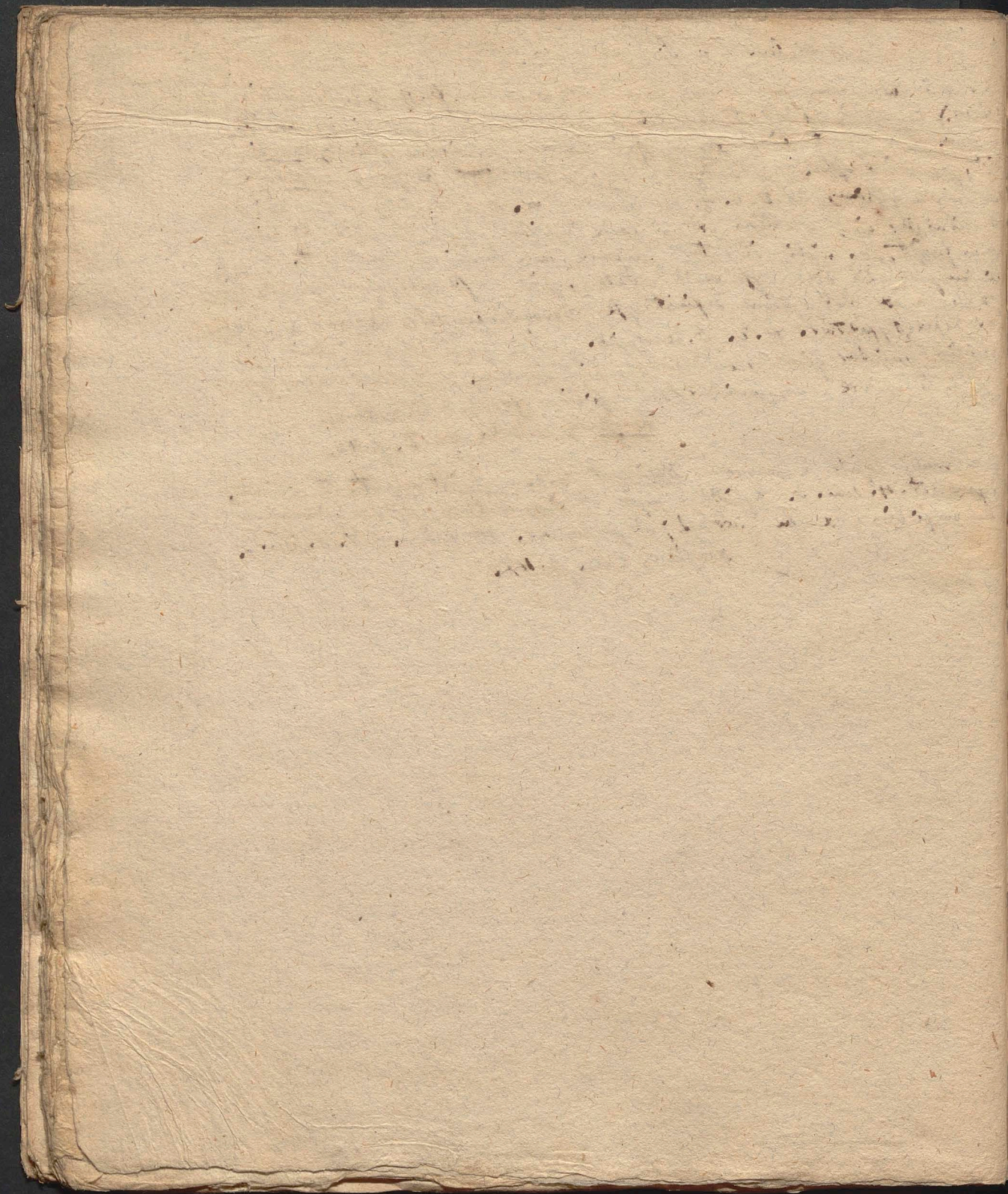

Qu
17
li
D
A
re
m
le
m
6
A
u
li
P
me

Qui peram vel uerbum in hominem delum iactat, exutatur. fr. 11. §. 2. D. de poenis
 (48. 19.) Capitalis videlicet homicidii poena, eisdem poenae operam do-
 lungue deficiunt hinc Topus, qui librum hominem faciens morti
 dicit, parricida est. pro vulgare volueris occideret Topus volueris.
 Aurelius Augustinus lib. I. c. 4. de libere arbit. Nam et miles hostem et iudex
 vel miles sine nocentem et cui forte iniure atque impudenti delum
 manu fugit, non mihi videtur peccare, cum hominem occidit, si enim
 talis impudencia digna esse venia videtur, quia causa est, quamobrem Markia-
 nus legem ex de trophene definit esse επιτιμωσειται τω εχθρο κει εχθρο κει εχθρο
επιτιμωσειται τω εχθρο κει εχθρο κει εχθρο. fr. 2. §. de legib. Namque quod culpa in iudicio legis
 aequitate puniunt quidem, sed damno pecunie dantur: in capitali vero causa,
 aequitate acriore, non puniunt, sed confiliam. fr. 38. de poenis 48. 19.
Topus, delict. lib. I. p. 43.

Si qua mulier copula se nunquam dimittit h. e. maluit cogit. ut Terent.
 Heura act. 4. sen. 3. Equidem cupio et vix cohibeo, sed non minuat
 nemini confiliam ex ufa quod est, ut persequar. Et Andr. act. 2. sen. 3.
Topus, l. c. p. 117.

Maires nos res fruibae aggressos, C. Trebati, et iis libris quos brevi tempore
 solis multos edidimus, digniores, eausu ipso revocavit volentes duos.

Cum autem ego te non tam videndi laboris mei causa, quam quod interesse tua arbi-
 traret, vel ut eos per te ipse legeres, vel ut dotam rationem a dulcissimo quodam
 libris de obscuris recit: rhetor autem ille magnus, ut opinor, Aristoteles se igno-
 rare respondit.

Non potui igitur tibi scribere hoc neganti, et tamen veritati ne mihi gravis esses, - de-
 bere dicitur, ne ipse iuris inles prebi fieri videatur iniuria.

ut Veni veliam, tuaque et tuos vidi, admonitus huius eius alieni, nolui desse
 ne dicitur quidam plagiarium dicit. Itaque hoc, cum meum librorum non haberem,
 memoria repetitor, in ipsa navigatione compressi, tibi que ex iudice misi:

Nos autem, quoniam in utraque summa utilitas est, et utramque, si erit adium, per-
 sequi cogitamus, ab eo que prout est ordiemur.

Itaque igitur locus qui sunt expofiti, ad omne argumentum expediendum tanquam elementis
 quibusdam significatis et demonstratis datus. Utrum igitur hactenus satis est? Sibi
 quidem tam acuto, et tam occupato puto. Sed quoniam avidum hominem ad has
 discendi epulas recipi, si quis piam, ut reliquiarum fit potius aliquid, quam te hinc
 palat non solumum impedere.

Quando ego unusquisque eorum locorum, quos expofui, sua quaedam membra habet, ea
 quam subtilissime persequamur, et primum de ipsa definitione dicatur.
 Sed ego a vestris exemplis, nisi necessitas non recedam.

Similitudo sequitur, que late patet, sed oratoribus et philosophis magis quam vobis.
 — — — Licta etiam exempla, similitudinis habent vim, sed ea oratoria ma-
 gis sunt, quam vestra, quoniam ubi etiam vos sultis, sed hoc modo: fruge man-
 cipio aliquam dedisse est.

Nihil hic ad ius, ad licentiam inquisat Gallus noster, si quis ad eum tale quid retu-
 rat, at de facto quod videtur.

Toto igitur loco causarum explicato, ex earum differenda in magnis quidem
 causis vel oratorum vel philosophorum magna argumentorum. proposita copia:
 in vestris autem si non aberit, at fortasse plurius.

Sed quoniam ita a principio divisi sumus, ut alios locos dicemus in eo ipso de quo ambi-
 gitur, habere de quibus satis est dictum, alios apponi extrinsecus: De iis pauca dicamus, esse
 ea nihil omnino ad vestras disputaciones pertinere: sed tamen totam rem perspicimus.

quandoquidem cogimus. Neque enim tu is es, quem nihil nisi ius civile de-
lectat: et quoniam de te hoc ita suspicatur, ut etiam in aliorum manus
sit ventura, Detur opera, ut quam plurimum ius, quod recte officia Sele-
ctant, privi esse possimus.

Tam hoc perspicuum est non magis in legibus, quam in deffamentis, in spi per-
tationibus, in reliquis rebus, que ex scripto aguntur, posse controversias capere
existere.

— Haecque nil supererat, nisi, ut, cum aliis temporibus, tum vero in primis,
hocce oppidum belli tempore, magnam anni partem et unum Diem et
in studiis Philosophiae aliarumque doctrinarum haberet. — Atque
hoc tempore scripsit librum singularem, *Forlen fin*, item quatuor
libros Academicos, de finibus bonorum et malorum, et aliis. Nam, Caelius
a Bruto, Cassio, aliisque conjuratis in defecto, fundamentis pacis, iustitiae
et omnium animos ad concordiam concertare conatus est. Deo facto, iterum
in urbem abiit. Rediit in urbem mense Mayo, quum Senatus ab Antonio con-
vocaretur. Ad Antonium, quum hic venisset armis militibusque sigillatim,
civem, ut omnes quotquot erant Senatores, melius conseruendi, ad suos quing-
tuos, confugerent. Cicero iterum abiit, iterum in Graeciam facere con-
stituit, ea quidem mente, ut Romam adisset kalend. Jun. quando Hirs-
tius et Paula Consulatum inirent. Atque hoc fuit illud iter,
in quo hunc Popicorum librum Cicero conscripsit. p. 4. 5.

Uidetur ergo in scribendo id in primis Cicero fuisse proposuitum, ut do-
ctrina Aristotelis (obscuriora illa et difficiliora) ita Latine illustraret, ut
magis facilis et amanda fierent in lectata.

Proceptorum habuit (C. Laeb. Tessa) L. Cornelium Maximum (l. 2. §. 4. §. 2.
de O. J. l. 1. ad Div. M. §. 1. §. 1.) non valde celebrem illius aetatis Jurisconsultum;
discipulum Labeonem, quem jus docuit (l. 2. §. 4. §. 2. O. J.). Ceterum, tanta itum
innocentia et iustitia exspirant flant, ut, proborem hominem, meliorem
viri, prudentissem eo esse neminem, ipse Cicero testatur. l. 11. ep. 8. Divic.
Menag. in Annent. c. 14. p. 7.

Comendatione Cicero in Caesaris familiaribus venit (M. §. ad Div.) quam
oben nescio, quid in mentem venient Lippio, dicent, cum Pompejanos primum
partes secutum, interuentu Cicero, effugium nem a Caesare impetrasse, ac,
tum demum, quae diximus comoda consecutum. p. 4.

In urbem rediens admonerat Cicero, suadente Caesare, ut vel se pacem cum
Caesare coniungeret, vel bellum Detractionis, in Graeciam, se ad obtinendum conferret

liberatum (Plutarch in Cicero 24.) p. 8.

Et sub Augusto gratia fuit Lib. cf. Front. Lib. 1. lib. 2. vers. 12. Pauper
tamen a Cesare Divitias sperabat M. Ob. ad Div. Sedque tulit Cesar
admonit Lib. Puet. Cesar. 78. p. 9.

Nurquam, quod sciam, lexibus gessisse honores. — causa rei est, quod ex
Epicuri sermo, cuius secta erat addictus, et traditio verborum negligens. ad
Tam. VII. 12. p. 10.

De libris Lib. cf. l. 2. s. 45. O. G. Manrob. Liban. III. 3. Gellius IX. 2.
familiaris cum Cicero vivit. ad Tam VII. Ob. II. ibid

De nomine ejus Pedvols vel Pedvul cf. Juberpret ad All. IX. 15. XIII. 23.
p. 11.

Asipolitia libri que ad nos veniunt dialectica sunt, que autem Cicero
ad nos veniunt, major sunt Rhetor. cf. Faniolant de Jussit. Lujine Peripat.
p. 137. Cicero de Orat II. 26. De locis communib. Cicero in Bruto 12. (p. 13)

Ad verba Cicero ad Lib. "sed a libris Aristot. de obscuritas venit" P. impli-
cans in Comment ad Arist. Physica lib. I. p. 2. (cuius verba ex eodem quorundam
antiquioris fonte fluxere) conveniunt: In τοῖς Ἀριστοτέλειοις ἰδιώματι
ἐπισημασμένοι, οἱ δὲ τὰς τῶν ἐπισημασμένων ἀποκρίσεις. cf. Wyt. in Jussit
ad Heuss. p. 47. (p. 14.)

Samuel Peltus Observ. lib. II. c. 2. p. 172. 179. asserunt, libros nostrum Logi-
cos a Diogene Laert. memorat sub aliis tit. esse. — — Sed omnia iam
ante induxerunt Antonium Quercyem (resp. Allard in opibus Liban. p. 45)
ut singularem singularem probare inspiceret, Logicorum libros, qui
exstant, non eos videri, e quibus Cicero ac Themistius suam locorum enu-
merationem desumpserunt, sed alia, eaque familia intellectus Terzica An-
ipolitia, horum originem atque fontem explicasse (p. 15.)

Neque nos a nostra sententia dimoret disputatio Jo. Theoph. Pukhii
in Comment. de libris Aristot. de perditis, (Comment Gott. Vol. XV. p. 76.)
Nam, effici ad sententiam, contendendi, multos Asipolitia libros Logici

argumenti esse eodem, atque eos, qui exstant, licet antiquitus pro de-
penditis habitos; at hanc sententiam non sustinemus, quin nostram teneamus
sententiam, et licentiam Diversa ab iis que habemus, Topici Aristotelis,
in sui scriptione libelli et explicasse et ab oculis habuisse statuimus,
atque ita concludimus. — — — Factum est ut Trebatius ab Episto-
licorum sententia, ab antiquitate recedente, Cicero Exordium ejusdem Libros Topi-
corum, cum Romanis, cum ipsi in primis Trebatius explicare inspicerent.
p. 15. 16.

Capitulum I. de Jure Conubiorum.

Reversus hinc Cicero Top. Cap. III. §. 14. Cap. IV. §. 18. IV. §. 23.

Antiquissima etate nondum corruptis Romanorum moribus, nihil omnino de Jure
inter nuptiam et uxorem a Romanis constitutum fuisse, disputamus ex Dionysio
Halic. Antiq. lib. II. c. 25. sui femina, sine consent in manus, a marito
tantum in matrimonio haberetur, uxor tantummodo erat; sed is mos, prouti
postea dicemus, reventiois fuit etatis, neque enim sub Romanis jam et Lexip.
mutasse consensimus. p. 20. 21.

Erant vetustissimi contractandi mos is, qui per confarcat celebratur. — Nam
licet in illa lege Romuli, quam memorat Dionysius, expressa non exstat confarcatio-
nis mentio, fieri tamen nequit, quin verba, ex Lexip. hoc modo in bipre-
tibus. — Sed hoc neque, que antiquitus fava, dicebant, seioris ten po-
nis usus confarcatiois appellatio nuncupasse videtur. de Lexip. Senat. Gypse.
IV. §. 2.

Reversus ad lex. XII. Tab. p. 99. §. Gypse Cap. IV. §. 18. Confarcatioem Romuli
etate in usu fuisse, in dubium vocat, propterea quod a quo Plin. H. N. XVIII. 2.
usus farinis in sacrificiis a Roma demum inventus esse dicitur. Hoc tamen
argumentum facile averteretur, prolato Fragmento Latonis apud Servium,
ad Virg. An. X. v. 541. quo dicitur: Latini boves imolatas, priusquam ad-
decubus, profuisse in sylvam. Idcirco, quem imolans idem sit, ac mola
salsa in spargere, omni dubio cave videtur, jam ante Romuli tempora

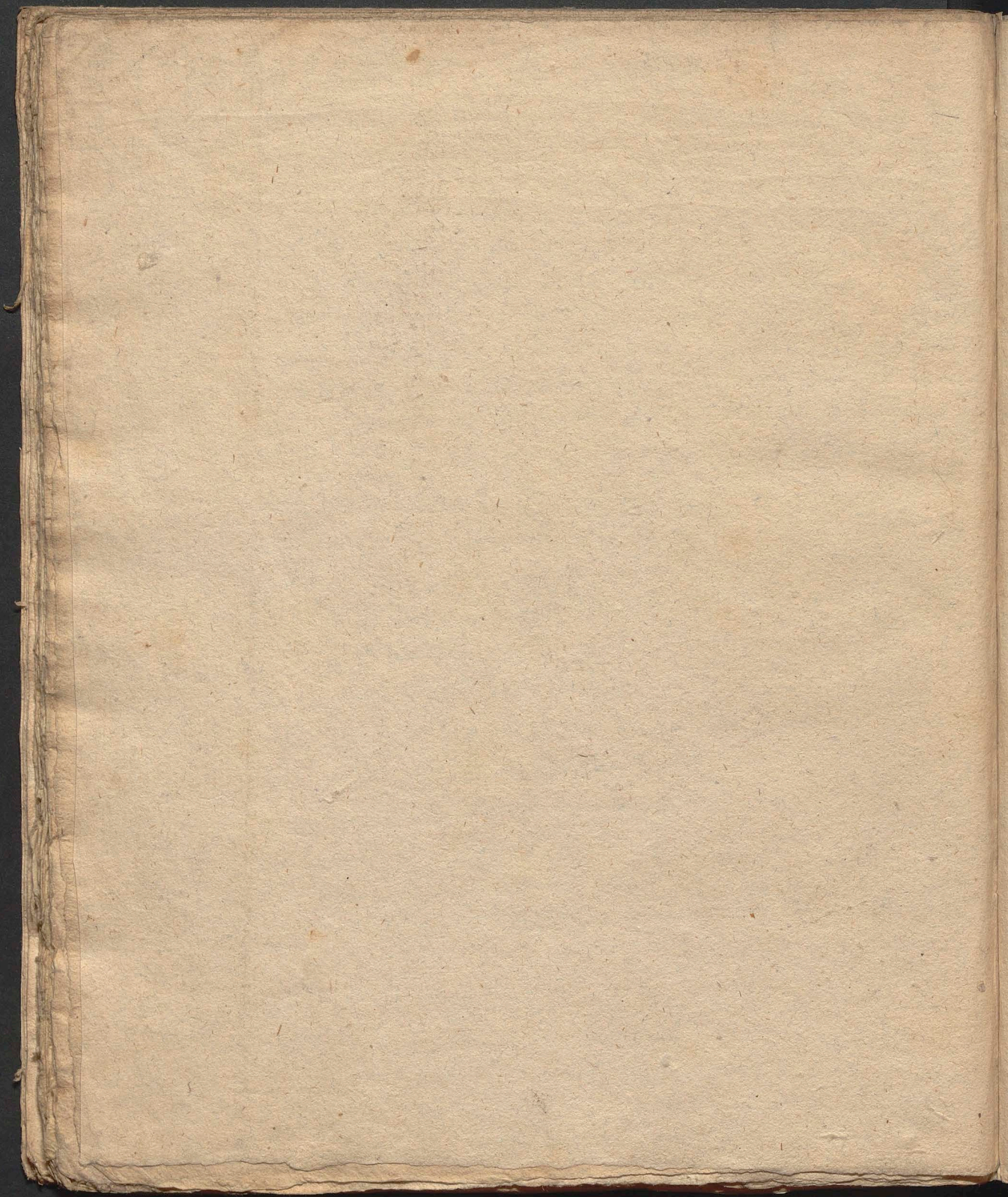
paris usum in Latio fuisse receptum. Quod cum ita sit, nobis non
causa concludere videtur, Confarreationis ritum, Romuli aetate et
inventum et solum fuisse usitatum. p. 23.

Corruptis nondum Romanorum moribus et ante receptam divortiorum
frequentiam, omnes uxores viris in manum plerumque concessisse probabi-
le est neque tamen eodem modo probabile videtur, omnes concessisse
per Confarreationem. — Igitur, ad evitanda confarreativis solemnitas
et quae inde nascebantur, incommoda, Jher. ingenium, in fictionibus adhi-
bendis sollicitus, in jure et factis, duas alias invenit negligentiam species,
quibus contrahendis id efficiebatur, quod Jura Romani. perperam est per-
scriptum. — — Haec ita se habet: proci multos Jher. Romanos
subtiliter excipiant, quibus antiquis religio nem arcebat, moribus
sue aetatis accommodant: si primum mancipatio, seu uxoris
cum dote coemptio, quamvis omnia in illo actu legitime facta
essent, et ad venditionis imaginem tantummodo adumbrata: haec
igitur a Prudentibus reperta sunt, ut Confarreatio diffidat, habilibus
conculcia excluderent. p. 24. 25.

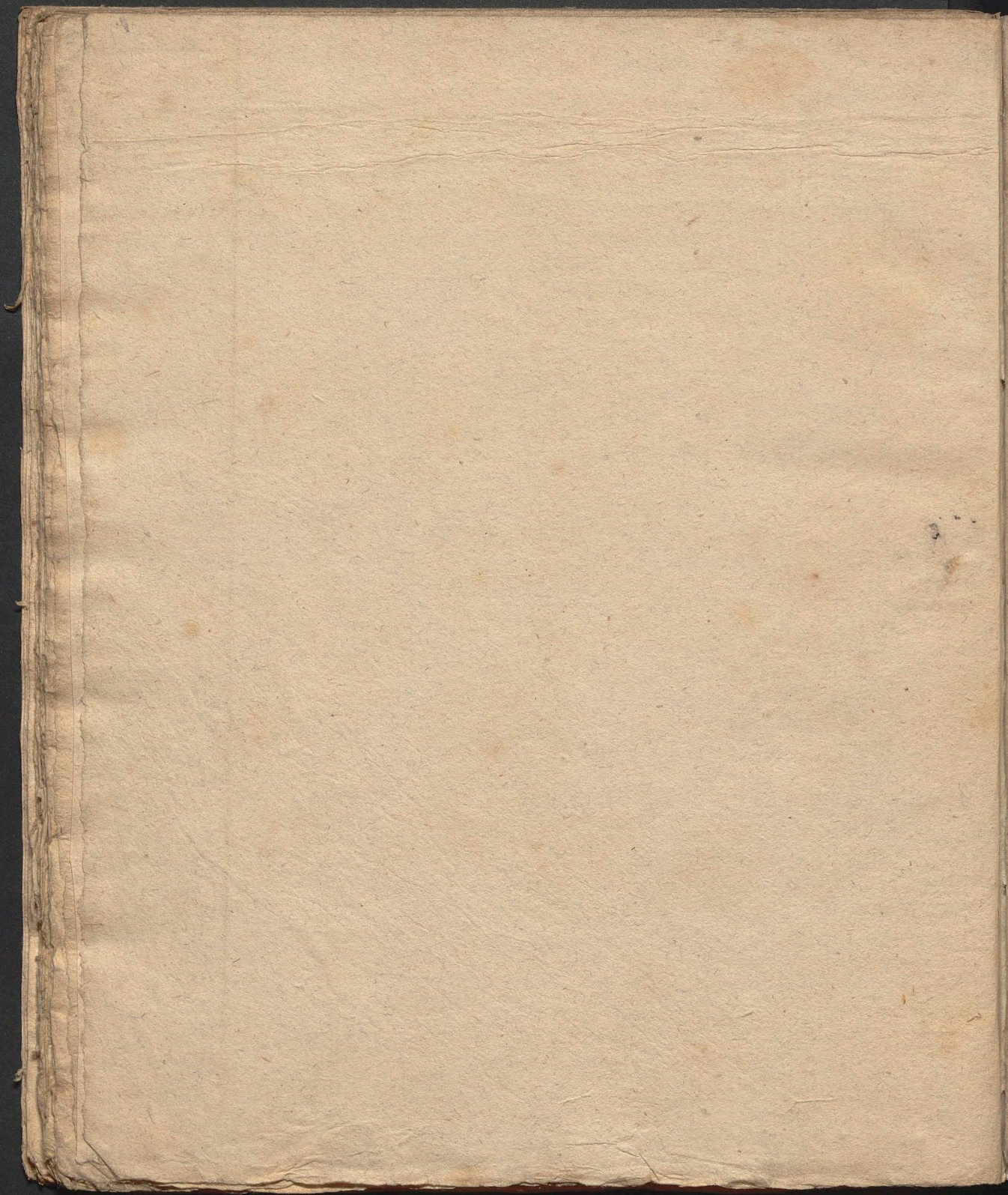
Atque haec ratio valuit in aliis quoque mancip. evitandis, in quibus
sollicitus Jher. prudent. ans sibi non defuit; etenim si manumissio
per capsum, ab alieno rei mancipi per officium in Jher., quin et
per usum fieri consuevit, ne solemnitas per os et libram peragenda,
frequentiam horum actuum legitimorum, in comedo suo retarda-
ret. cf. Pithaeus ad Coll. h. m. et Thom. Tit. XVI. (p. 490. Schult.)
ibid (p. 25.)

Igitur Confarreatio aliquandiu adhuc solis Pontificibus propria fuit: Conventio vero
in manum aliis quoque usurpata (Jell. IV. 3. XVIII. 6.). Sed dissolutis postea magis magisque
Romanorum moribus, utraque omnino omisa est, non Confarreatio tantum, sed et Conventio
in manum; quod quidem eo valuisse Cassio ad Ulp. IX. et Tribonianum in lege
15. de R. N. et lege 121. §. 1. V. O. jam, in matrimonium convenire, scripsisse videtur.

De judiciis publicis Jus. IV. 10.

Co rozumieemy te trzy pytania; co było
obiektom praw kryninalnych u Kry-
mian? w jakim stanie prawodawstwa
kryninalne? iah ciz odbywały sady
kryninalne?

Co było obiektom praw kryninalnych
u Krymian?

Wpelleie przewinienie na klore wyprawa
hara (pocna) pwer Brat była uphanu-
wionaz, narywanu crimen; przewinienia
ra's klore lubo podpadaty harre wy-
meronny pwer prawo, klore aboli
niegty bydi pwer same stwony
rattadwioneni, narywanu delictum: pier-
wpe było obiektom praw kryninalnych,
drugie prywatnych, albo rarey pry-
watno policyjnych.

Jur prawa XII. Tabl. wyominiaiz, o pwe-
stypswach, kryninalnie haranych; de
lyt liwrons

a) crimen perduellionis, zdrada brain,
ierebi kbo nagrowadreit nieprzyaiost
wurzubez ogrosny, lub wydat nie przy-
iaielowi, oryli reprimedat obywatela
wolnego fr. 3. d. ad lexem Jul. majest.

In privatis iudiciis non nisi is, cuius inter-
erat, actoris vice fungi poterat: in populati-
bus iudiciis, cuilibet ex populo accusare
licebat apud praetorem, reus civili multa
plectebatur, v. o. de albo corrupto, de
sepulchro violato: in iudiciis publicis,
publica animadversio intendebatur. ~~Same~~
Same iudicia publica nomina iefnie iudicia-
lio, na publica proprie sic dicta, licet alio
tut ~~supra~~ alio uphanowiona opobne homi-
fya ~~sa~~ padrita za popmednie uphanowio-
nym lex: lub na extraordinaria, licet
uzrednicy maray labre padowni krowo kryn-
minalne, padriti.

6) ~~o~~ owarowanie rboru na jupulu,
(levem incautore), albo kopenie
rboru niedozratego w nocu.

3, podpalenie domu, lub rboru rtoroney
na flozie

4, pchalowanie, a przegolniny przez
paphwil (carmen famosum vnder)

5, swiadectwo pafrywe,

6, zaboystwo (paricidium)

7, owarowanie lugo, lub oluie.

8, oprukanie lub uphodrenie klenka
fwego.

9, fchadlii nocne,

10, puchupstwo karano na urzdni-
lu fmierci.

Porownaj prawa poflanowity kare,
na puchupstwo ludu zgromadzonego
na fejm (crimen ambitus); z ktorzych
naynowsze jest lex Pompeja M.C. 702.
June prawo lex Scalinia, poflanowita
kare, na gwat i cieli moryryni i nie-
wiasz (de nefanda Venere); a liorne
prawa rormayckie narwidz, poflano-
wity kare, na urzdnihow fharb
oprukun, ych lub bray rdieracz-
ych. Naybardziej karano tego, ktory
obrarit majestat ludu Brympfkiego,
lub raki ludwicz rancach

12
wskit na wolności w Popsulicy.

Atoli i te prawo znacznik dornaty od-
mian pod Cesarami, którzy dawne pra-
wo de crimine majestatis pozuli Roma-
ni rasposwali do ofoby powiez; moza,
ktorego nie tylo sam winowayca, ale
i dieci jego, hare podpadali. Od czasu
wprawadrenia religii Chrestian skiez
postanowiono ostrocyfze niz dawniey
prawo de delictis carnalibus; kowier
harano i tych kuzyminalnie ktory odsta-
pili od religii paniczey (horiz). Takie uaznie hare postanowiono na razuzycz
i wiorozycz (mathematici)

Wielkim stanie prawodastwo kuzymilne
byto w Brynicau?

Dawni Brynicanie nie Tamali sobie gto-
ry bynajmniey, nad wyhledzeniem, sa-
fady filozoficznej prawa kuzyminalnego,
ani nad tem, iakoz hare, ponozie maiz,
winowaycy. Ksokolwiek popetnit prestu-
pstwo ponozit hare, smierci albo przez
fizicie, albo od stuzorba przez uduspre-
nie, lew nie na publicznicy, albo go
stuzano ze stazy Laspey stuzicy, pal-
no, lub uireli, ogrobby swo popetnit
rozrywawo go w worek i w more wru-
cano. — Muzey se prestupstwa harano
odluzrywawo pewoz, kioroz, wotow i o-
wret, co narywawo malika.

Kiedy wrac wizyey ranczo prawow
 prawo obywatelstwa, wadko hara-
 no smierci, obywatela, ta nawet
 go nie wizono, iereli stawit rzy-
 miu (vades publica), ze ucy stawi
 w dniu narnawronym do wyroku.
 Pierwszy przyklad tego podaje Livius
 III. 13. Karczajacy stavit pewny sumy
 iereli obwiniony upredt z bracia,
 a tym sposobem uchodit winoway-
 ca hany smieni. Ale w tenraz podje-
 dat hore wygnania (aquae et ignis
 interdicio,) utracaligt swe prawa
 publiczne i prywatne. Jereli w nowayca
 na wygnanie, maiglech doplatat igz familii.
 Pod Cesarami znouu przyrowno hany
 smieni. Hany wygnania ramieniono
 na deportacya. Winowayca nie mozt
 sobie obierać pewnego miezfa na
 wygnanie; wzd mu latie purna-
 rest, nayoz, iey wyzpe, tabor, flon-
 siflowawczy iey dobat. Pomiey odda-
 wano z nich wzej pewny, nastepom
 iey z linii rzymskiej i rzymskiej.

Do domato wielkiej odmiany, od rasu
 reprovadzenia religii Chrestianelicy.
 Inicjono se hany, abore sig niezgodraty
 z rzeszami lorne religii inhu In. 1

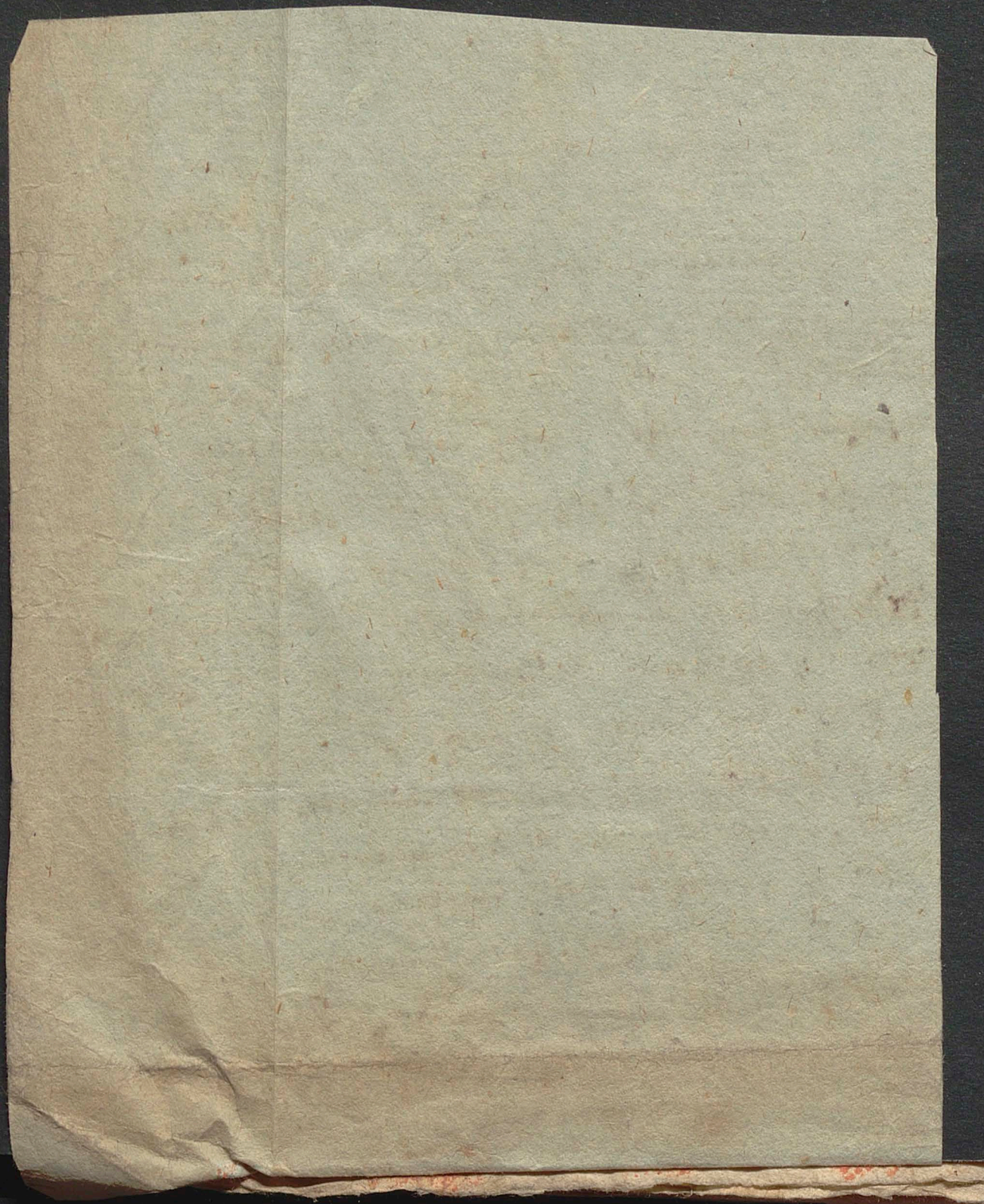
Polyb VI. 14. Cero pro Dom. 30.

przed rozprawem wyrokiem ulat sig
 (Liv. XXV. 4.). Tak wigo uchodit hany
 smieni, ale iest stad ze rbowdni rezo
 pretora Tulula sprowadronu z wygna-
 nia i smierci, uharawo (ut son ad
 hier. pro Paulo).

Dreyfa hara byta ulegalio, bo
 fubiczporowie ofharowanego zastany-
 wali maiglech. Nie znali raz Arzmu-
 nie hany wierzienia. Autor Depulta-

tionis Augustus, uni, ab expulsihus hinc inde,
 dispersis periculum pro metuenti imperio Li-
 via praeserat, ut illos patria exhorres infulsit
 includeret Heinecc. I. 16. §. 11. - Nelegalionem
 Justinianus in penam uirguratam transmulsasse
 videtur, h vales ad hanc opinionem et epus se-
 lentiis de pena relegalionis argumentalis. Thier-
 bach p 49. Nelegali a certo loco abesse iussi E

Tempore tamen libera rei publicae nevisquam in certum lo-
 cum, in quo morari deberent, mittebantur. Id quod prius
 videtur introduxisse Augustus, ut homines poena can-
 tum in certum locum relegaret, salva tamen et bono-
 rum et civitatis conditione. Relegatio poterat statui
 ad tempus vel in perpetuum; Deportatio semper erat per-
 petua. Ratione effectuum par est Deportationi aquae et
 ignis interdictio, quae tempore liberae rei publicae
 obtinebat, eo nisi discrimine, ut interdicti licentiam
 ubique commorandi, nisi in eo loco a quo pulsi essent,
 retinerent. Quod cum sub Imperatoribus securitati
 publicae sufficere non videretur, Augustus Depor-
 tationem introduxit cum iisdem effectibus coniunctam
 hactenus tamen diversam, quod Deportati poena
 causa in certo loco morari deberent, neque licentiam
 alii in locis commorandi retinerent. Haenrichs l. l.
 ad Deponum p. v. relegati.

1, pielnowanie wrota, popranych przez ko-
demmii, na pchalowanie. 2, szaffowano
hary, szarucioz winowayce, na potyła-
nie sioz, z doliciami zwierzatami, iah, gła-
dyalorowie, ramieniacz iah na hary,
szarucioz winowayce, do prawowania
w hortalniach. Ta byta dwoiaka: damna-
tio in opuz metalli; damnadio in me-
tallum. Romica byta ta, ze kto powoit
hary pierwotz, mniejszymi wzgrami byt
obladany, ierzemi kto drugoz, fr. 4. 2. 6.
D. de poenis. Zereli kto uiecht zharany na
hary, pierwotz, tem samem zastuziwat
na hary drugoz, iereli z hary drugiez
uiecht, smiercioz, byt harany.

Jah uiz odgwyaty tady kryminalne?

Mato co wieny o procedure kryminalney
za rasioi krolow. Krol tam bydit, lub
wyrnawrona przez niego hommissya, iah
to wiadomo z processu Strayupa. Za ra-
sioi wolney R. Popp. bydit ~~to na ho-~~ 3 2 1
senat, urednicy, iah na
kw-
micye zbrany, przy uien bez same racko-
wywano przezicy, iah przy hardem repro-
madreniu ludu. * Winiogo donoproso ludowi
na seym zgromadronemu. Ser powiewar
nilomni nie wolno byto, wnosic do ludu
(cum populo agere), iah bylo urezdnikowi,

* Te trzy wtade w postepkach nasze, puzycyly
w do sadownicwa pomiedzy soboz byty.

iepure roz ofharans winowajcy (Delatio
 nominis); ofharonego umieszczat pietro
 na liście obwinionych (nomen reii per inter
 veos), a iereli piersyt, trydziemi dni, ^{dnia} ~~dnia~~ ^{li} ~~li~~ ^{raz} ~~raz~~ ^{od} ~~od~~ ^{ofharowania}, dawat mu
~~dnia~~ ~~dawat~~, ~~li~~ ~~raz~~ ~~od~~ ~~ofharowania~~, do upra-
 wiedlinienia ię z ranaków. Po tem ie-
 reli ię nie stawit, racornie byt będo-
 ny haroz, wygnania.

Iereli stanat dowodit mu ofharzjel
 zbudni, puet koniffy, od pretora wy-
 znaczoney (judices). Ci musieli byci
 z grona Senatuwo wybrani, od roku
 632. od lex Sempronia, ze stanu
 rycerskiego i Pomicz liedy stan rycerski
 coraz wzgley przywileiow sobie przyta-
 bierat, przyrowno senatorow do da-
 wnego prawa; jomicy, ustanowiono
 areby orsziz, z senatorow, orsziz
 ze stanu ^{idziow wytkerano} rycerskiego (lex Aurelia U.C.
 694.). Julijusz Cezar U.C. 705. oddat
 ten przywilej ^{idynic} stanowi rycerskiemu ~~idyn-~~
~~ic~~.

Lierka, fozdion wymanato prawo, z któ-
 ryl aboli niektoryl, iako podegranzyl
 muszty stony odtraic (recusare judices)
 doprabraiz ię o innyk na ilk niez-
 fie. Na ten przy padek ustanowiono

Fato na wniech C. Gracha, który pzet podniecanie
 stanu rycerskiego chrat przeciwo senatorowi utonizy
 oppozycy. O ile odlegl przemagal stan rycerski
 przechomywa naz Valerius Maximus II. 10. 5. 55.

proer lex Cornelia 673 A.C. ut
tantum suum iudicium reiiciendo
num potestas esset. Volno. Labre
byto samym psonom wyprawy
bydriow (edere iudices). Po utakwie
niu lezo wbyssliwyz, proryduiz-
cy w lezo homissyi (judes questio-
nis) rbiemat dowody, proer predhor,
pismo, lub newolnichow branzyl
na horstuy (leses, labale, questio-
nes). Nawali mowoy bronio ofharo-
nezo zwani patoni, hdyzyl puzie-
reli malomilsi obywatela, zwani
laudatores. Od r. 702. ustanowione
byto w iakim precyazu rasu ma izy
bronio ofharaiay: ofharony
(ad clypydam dicere). Po reus
bydriowie dawali wanie, wyiz-
wpy w tym rone gdie prawe
powodomey rewizyi caley sprawy
wymagaty (conperendinatio rei), p-
lepiayz, uwalniayz, lub odsta-
daiyz sprawy. Wyprone wanie
bydriow podwierdat pchor, od hlo-
rezo nie wolno byto appellowai.

Pod Cesarami wbyssliw izy zmie-
nitp. ~~Ladit w ten roz Cesar, lub~~

¶ In caput dominorum h.e. contra domi-
nos, in eorum perniciam, servos inter-
rogare non licet. Tiberius in causas
proferendi majestatis summa severita-
te inquirens, servos ut uerba mi-
nimum morem, in caput domini-
num loquere, aut sponte deferentes
audire jussit, publico actori manui
pari h.e. vendi jussit, atque ita
eorum reprimendis, parte usque sub-
ornati reliquis probacionibus, usq;
fante reus conviatur. Sed ante tempo-
ra Antonini Pii de servis tantum
in criminalibus causis, contra
dominum autem non nisi in qui-
busdam criminibus expresse defi-
nitis, nominalim in crimine adul-
terii, fraudati ceptus, et majesta-
tis, questiones habebantur. Anto-
ninus Pius primus servorum ser-
menta in causis etiam civilibus
admitit, si veritas aliter inveniri
non possit. Wendt l.c. Sp. II.

Ma prowincji nie mozt byzriminalnie
bydric i herai uredzni obywatela
Rzymliwyz, ial bylho o reboystwo,
lub innez wielhoz zbrodzie, obwiatio-
nezo. Municipia, rownierz miaty podo-
wni dawa publicane, ial izy pnelonywauy
ex lege Gall. Aisalp. - W wozyslu re pto
proer decimatio harano. ¶

~~Senat, lub wojdina, appellacyja byta dowolnosc.~~
~~dopuszczalosc, iak w procesie bezprawnym.~~
 Odbyt powiadzenie procesu byto judo-
 odbywato sie rary prywatnie niz
 publicznie, iednakze rary wymaganu,
 areby niht nie byt sadony zylko
 ofiarony. Proces nie cierpiay wotkli,
 watafura gdzie scto o ubranie zbrodni
 zdrady brain, sadyki ustanowieni urz-
 dniczy, iak norwani Agentes in re-
 bus. Nakorano orar areby we dwuch
 tekstach honorowu processa. Wzywanygo
 ju hitka rary obwinionego, umieszczo-
 no na ofobney listie (requirendus arano-
 kaluz), figano go, przyuczkowawczy
 maizdeli iego, ktory kurpislowano
 iereli sie w wle nie spawit. Sawio-
 nego lub pharyzano na kary, lub
 w braku dowodow sadzano w wize-
 niu, lub brano na dokazy areby
 sie przyznat, wprawy rnarniej przyk
 obywateli.

gdzie wyprzedzali iako ofiarowacy

Senat i Urzędnicy
Wyrnawczy dyktator w następstwie potrzebie sądził i sprawy kryninalne, z urządzeniem
iego slyone. Mianowali go konsulowie na wieki
senatu, a za ich działaniem, działat w imieniu
senatu. więc tu radna kullirya. For samo
dnie na prawiny, iereli sądził, to justyż
doney sobie in slychyi (mandatum formula
provinie) kłórey iereli nie miał, sprawy
wpełnie kryninalne pod wyprwanie senatu
podawał mucił. Co iż byy ^{provinie} sądowni dwa
senatu do konsulowego, idąc iż: re darsaig-
a iż pzewinienia w mieście krynne, a nie p-
wytane za p- zbrodnie plemu, nateraty do
senatu, wpełnie inne niniejsze do konsula. To
raz w historycy wyprinaig o kryninalnem
sądowni kwie ^{amendatorem} re krynne, u. p. re rapšo
charali śmierci z burkowni kłó, da iż wy-
Romury: iur to kłó, re wyptani na pu-
m nie przy i ciała do tego upowarnieni
byli: iur to re potrzebny do tego rmi pra-
nemi byli, do czego nie rozpatł agowa-
rnionemi, ia i p- mierz pod Imperator-
mi (L. 16. D. ad leg. Cornel. de ficar. Mo-
despinaz).

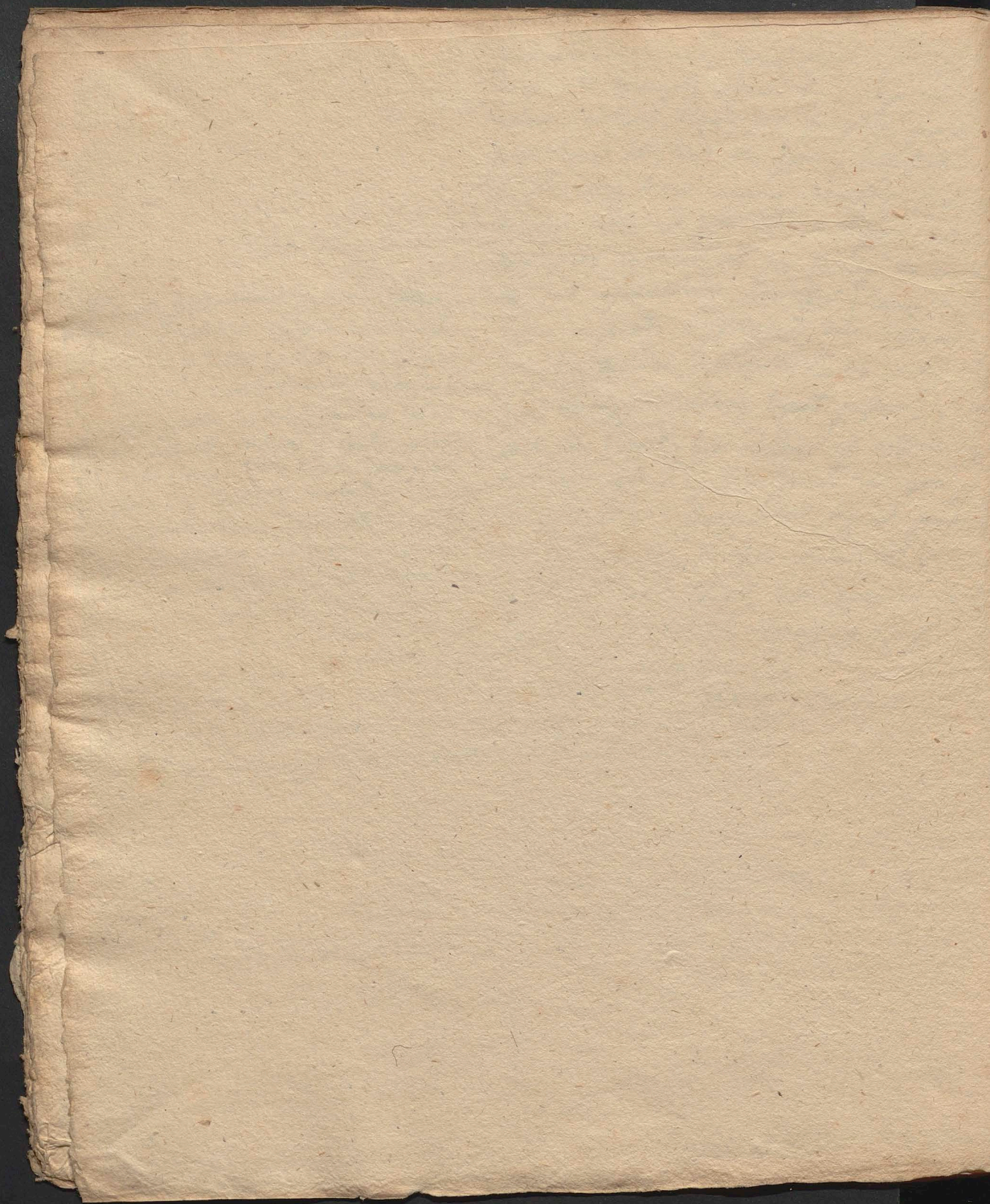
obywatele Rm. nie sądowno kryminalnie, iak
byłoby za Trybunału G. Sempronius Gracchus p. lex
Sempronia, wprowadził ten utwór, ludowi, podobnie
wnioseli do prawa, że każdy urząd miał
być odpowiedzialnym ludowi, abyby oby-
watele Rm. ^{na} mniej opadli. Tak więc odległ
sami Latini: peregrini do sądu kryminal-
nego należeli, obywatele zaś miasta do
sądu ludu, w: Polityki świadomy. Zauważa-
no to prawa, jeżeli postać była Pl. ulbi-
mum, a ~~obywateli~~ ^{z tymi obywatelami} Gracchus, zginęli wyso-
nie Kaczyński. Ze zaś Senat nie był odpo-
wiedzialnym za wydanie ustawy uprawnienia
ludowi, że urząd (po ustanowieniu
lex Sempronia) przyszedł do exclu-
zyi plebejczy i. p. Senat, ~~na~~ ^{la} ~~z~~ ^{legis} powoła-
nie Gicerona przed sąd ludu. — Jeżeli opar-
nie nie dowiodło w radach pielnowano mu wrót
ze strony litery C. (calumniam). Później nastąpi-
ła kara wygnania i. h. p.

I^{mp} *Impresio tezo nie morna, zeby senah quod
Imperatori nani miat sadowniczo od zuphre nie
raleracem. N wiele puz padhach fami*

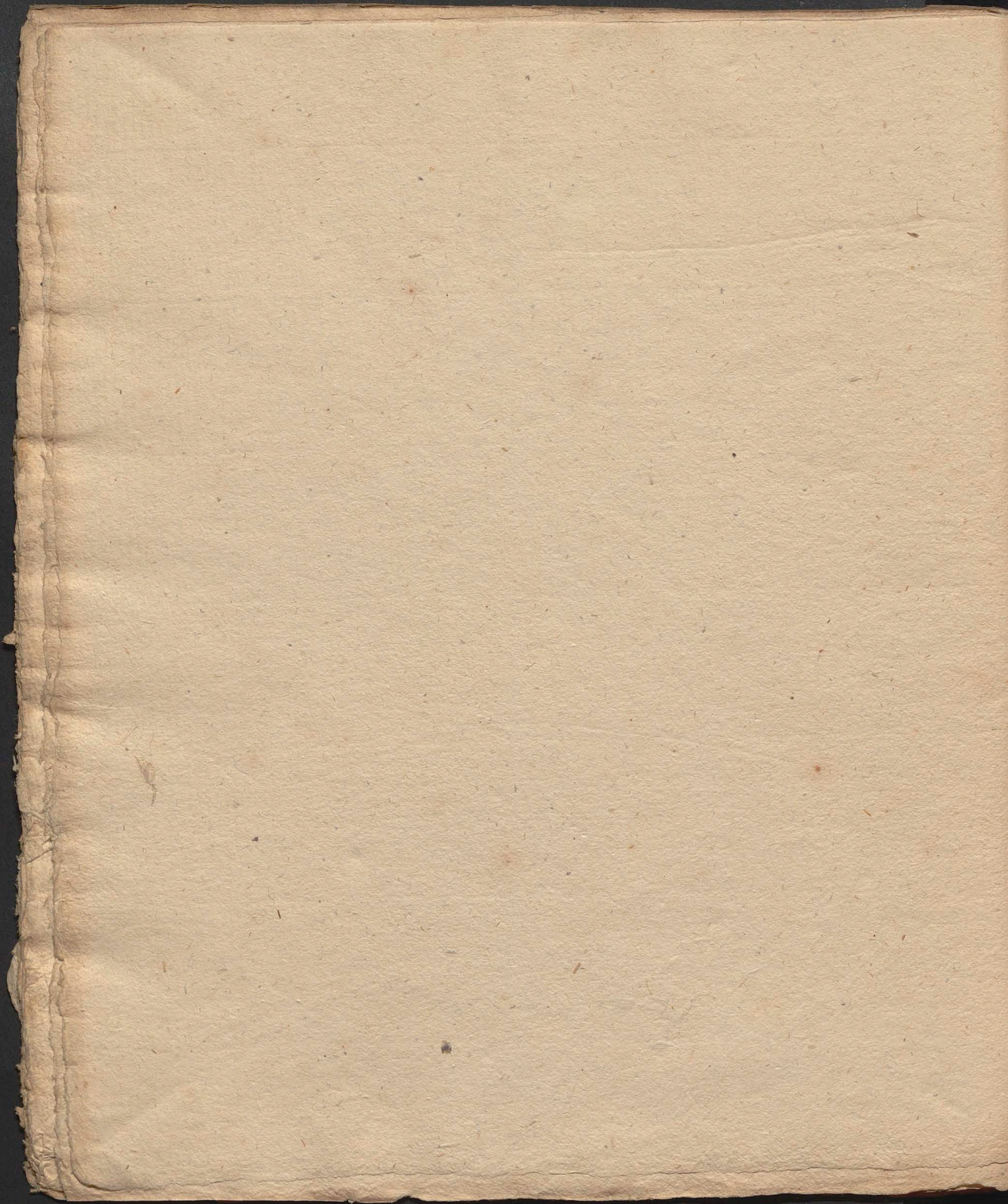
† Profert quis Justinianeam formam quidem,
 processus accusatoriam tanquam ordinariam, id
 quod praecipue ex duobus probatur titulis Dig. 40.2.
 Cod. 9.2. qui de accusat. et in suspitionibus in
 pte, ipsa generalem continet processum totius
 formam, indicant. Adhuc si spectes, quoniam
 esset indoles eorum, qui in corpore iuris fissu-
 tur flatu non, inenarrabilem nuntiantes, cuiusque,
 inde apparebit, nullum locum habuisse processum
 proprie accusatoriam, ubi cumque hi minores
 magistratus ad iudicium nocentes traderent, ma-
 nere publicis fungentes, atque ex eodem ad
 feleratos gravissimos delegendos obligati.
 Quippe analogia formae accusatoriae ab eisdem observabatur, at ex publica
 autoritate ante, quam quis criminis auctor cognitus esset, agebant Cod. 9.4.1.
 Quae deinde de officio provinciali praefecti praefectique urbis praescripta sunt,
 vel clarius demonstrant processum quendam inquisitorum re vera adhibi-
 tum esse.

Imperatorum et raris prois (cognitis principis)
 deponant. Ea repte iudicium boni regis nie-
 mona, ovsem i ulenras przysluwz pmasz
 przysluwz doty nase iez sprawy wyszedat
 fenat, rego licetne manny dowody. Proedura
 habiezo sedoz nie byta iak re Appos. lew
 rarynyraz regomatrat iez fenat in corpo-
 re, nie wynarawiezo homisppz. Farynyraz
 ieden z fenatu wysperowat iakoz ofhara-
 izy (postulatio accusatoris lub raryny in-
 quisiitoris). Ofharony bywat przystony, i
 sam iez bawit, lubo oratem ex officio wy-
 raryny obwinie. Prozdowat rarynyraz
 lumbul. Lew i Imperator bywat przys-
 lany, a nespo samyze licrowat sadem.
 Prephoz dany proie lym przysluwz dawat
 dawat fenat iak re Appos. p difessionem.

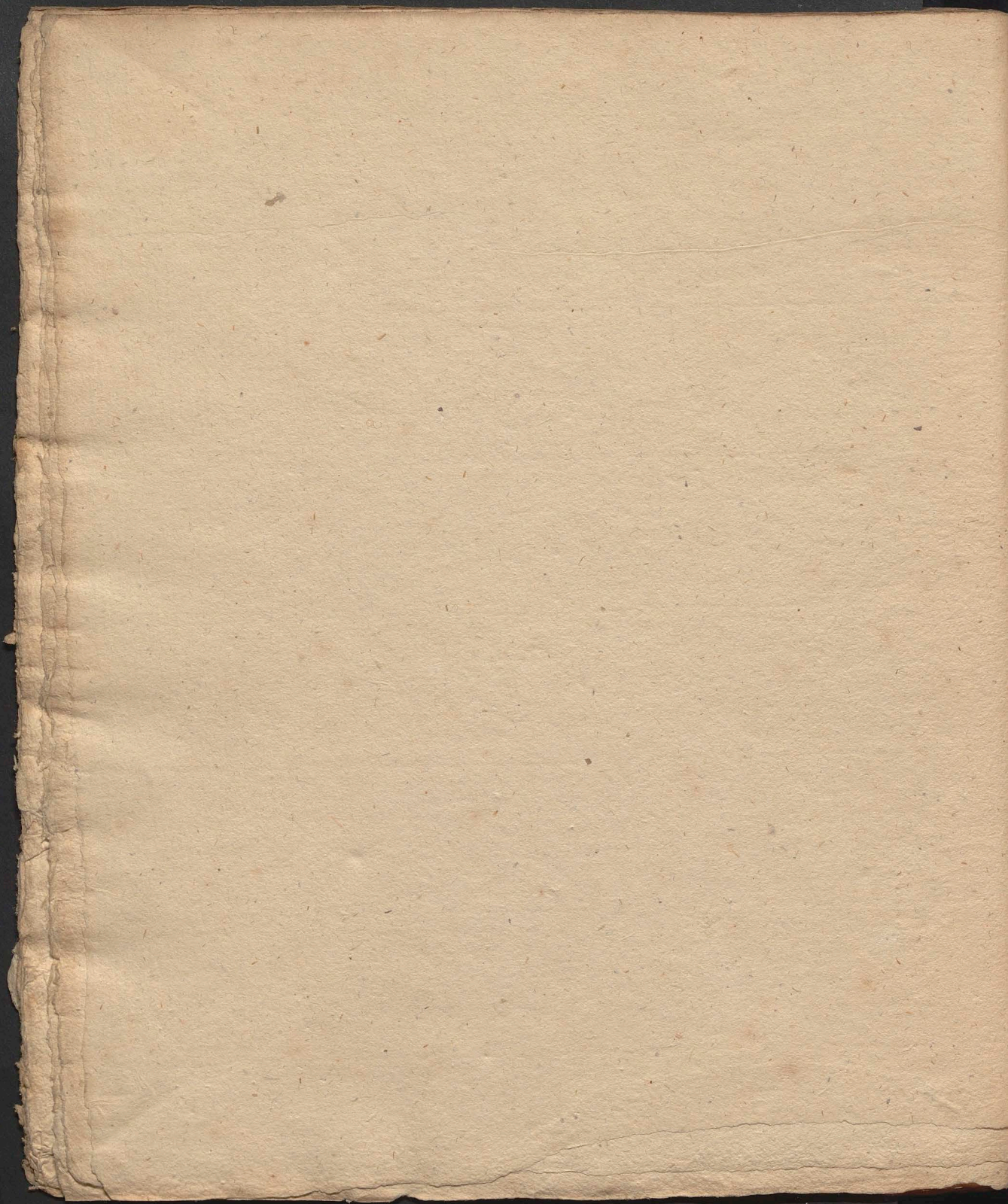

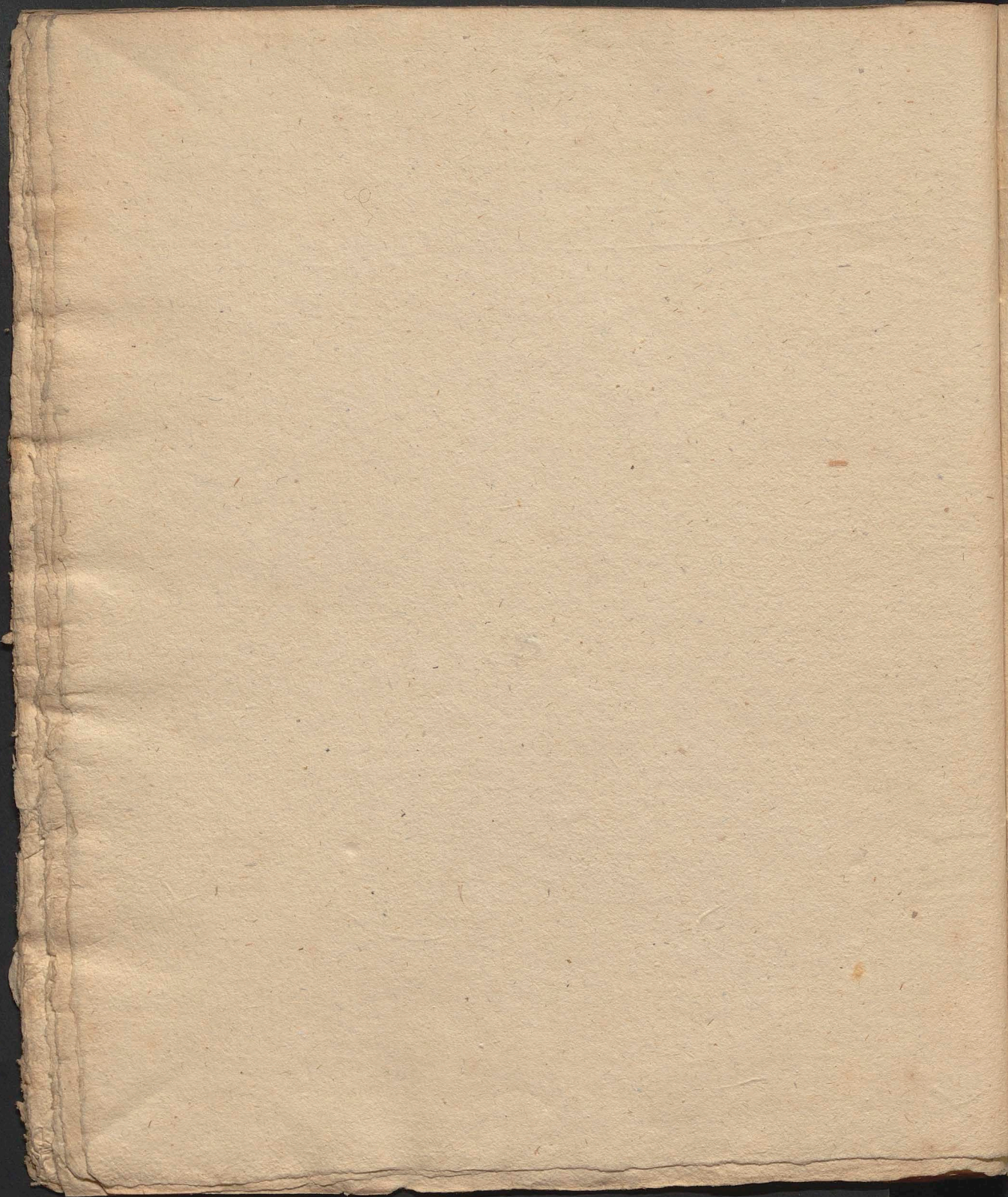

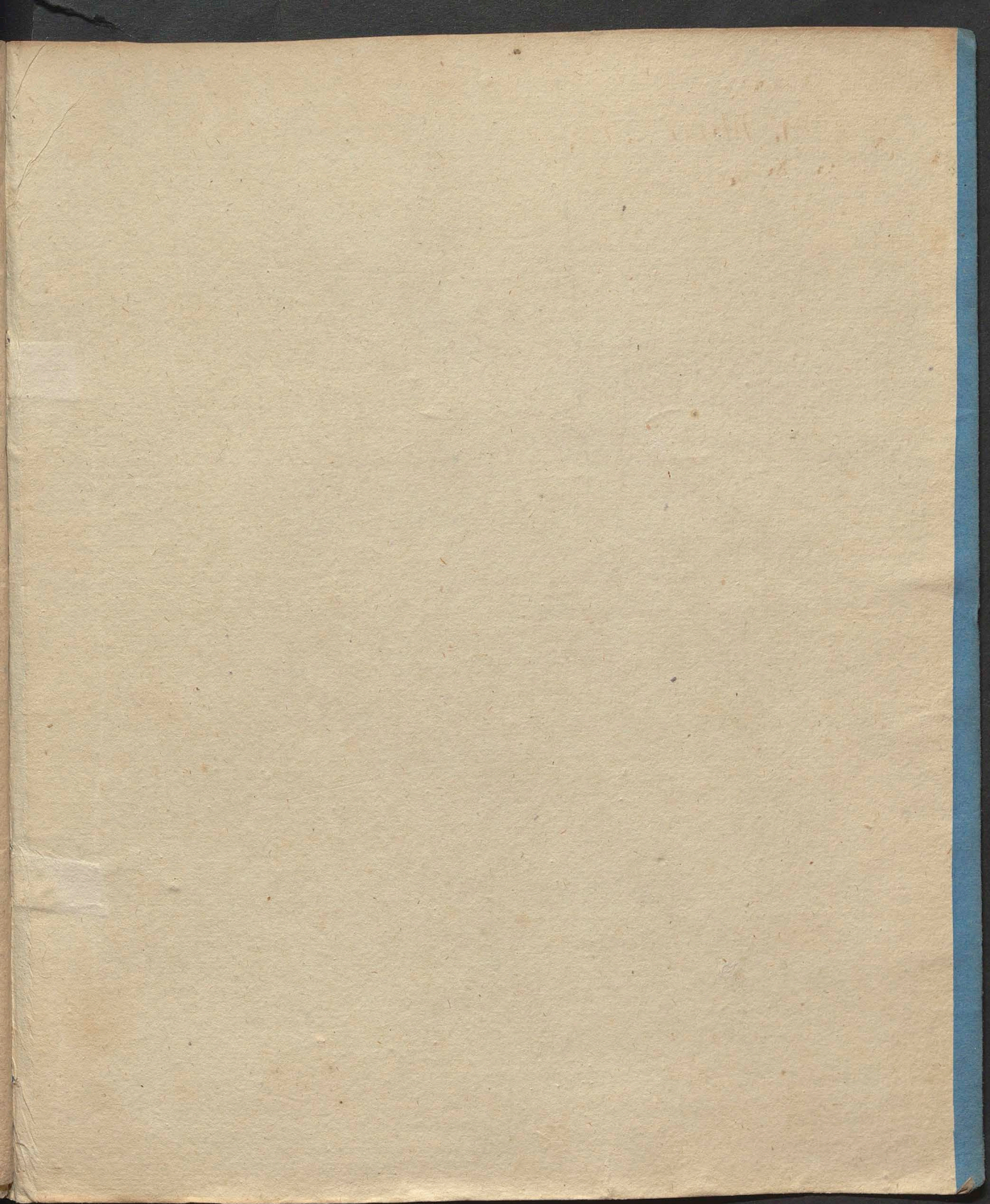
112

D. XII. 2.

C. II. 59, III. 13, I. 18.

C. Th. IX. 39.

Bibl. Reg.

12